

ВАТ «Кредобанк»

**Міжнародні стандарти фінансової звітності
Фінансова звітність та
звіт незалежних аудиторів**

31 грудня 2008 року

ЗМІСТ

ЗВІТ НЕЗАЛЕЖНИХ АУДИТОРІВ

ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ

Баланс.....	1
Звіт про фінансові результати.....	2
Звіт про зміни капіталу.....	3
Звіт про рух грошових коштів	4

Примітки до фінансової звітності

1	Вступ	5
2	Умови, в яких працює Банк	5
3	Основні принципи облікової політики	7
4	Основні облікові оцінки та судження, що використовувались при застосуванні облікової політики.....	16
5	Запровадження нових або переглянутих стандартів та тлумачень	17
6	Нові положення бухгалтерського обліку.....	18
7	Грошові кошти та їх еквіваленти	22
8	Цінні папери за справедливою вартістю, зміни якої відносяться на фінансовий результат	23
9	Заборгованість інших банків	25
10	Кредити та аванси клієнтам	26
11	Інвестиційні цінні папери для подальшого продажу	31
12	Приміщення, вдосконалення орендованого майна, обладнання та нематеріальні активи	33
13	Інші фінансові та нефінансові активи	34
14	Заборгованість перед іншими банками	35
15	Кошти клієнтів	35
16	Випущені боргові цінні папери	36
17	Інші фінансові та нефінансові зобов'язання	37
18	Субординований борг	38
19	Акціонерний капітал.....	38
20	Процентні доходи та витрати	39
21	Доходи та витрати за виплатами та комісійними.....	40
22	Інші операційні доходи	40
23	Адміністративні та інші операційні витрати.....	41
24	Податок на прибуток.....	41
25	Аналіз за сегментами	43
26	Управління фінансовими ризиками	46
27	Управління капіталом	57
28	Умовні та інші зобов'язання	57
29	Похідні фінансові інструменти	60
30	Справедлива вартість фінансових інструментів.....	61
31	Подання фінансових інструментів за категоріями оцінки.....	64
32	Операції з пов'язаними сторонами	66
33	Події після звітної дати.....	68

ЗВІТ НЕЗАЛЕЖНИХ АУДИТОРІВ

Акціонерам і Правлінню ВАТ «Кредобанк»:

- 1 Ми провели аудит поданої нижче фінансової звітності Відкритого акціонерного товариства «Кредобанк» (далі – «Банк»), що складається з балансу станом на 31 грудня 2008 року та звіту про фінансові результати, звіту про зміни капіталу і звіту про рух грошових коштів за 2008 фінансовий рік, а також опису основних принципів облікової політики та інших пояснювальних приміток до фінансової звітності.

Відповідальність керівництва за фінансову звітність

- 2 Відповідальність за підготовку та достовірне подання цієї фінансової звітності відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності несе керівництво Банку. Відповідальність керівництва передбачає розробку, впровадження та забезпечення функціонування системи внутрішнього контролю, що стосується підготовки і достовірного представлення фінансової звітності, яка не містить суттєвих викривлень внаслідок шахрайства або помилок, вибір та застосування відповідної облікової політики, а також здійснення облікових оцінок, які є обґрунтованими за існуючих обставин.

Відповідальність аудиторів

- 3 Ми відповідаємо за надання висновку щодо цієї фінансової звітності на основі проведеного нами аудиту. Ми провели аудит відповідно до Міжнародних стандартів аудиту. Ці стандарти вимагають від нас дотримання вимог етики, а також планування і проведення аудиту для отримання достатньої впевненості стосовно відсутності у фінансовій звітності суттєвих викривлень.
- 4 Аудит передбачає проведення процедур для отримання аудиторських доказів щодо сум та розкриття інформації у фінансовій звітності. Вибір процедур залежить від професійного судження аудитора, в тому числі від оцінки ризиків суттєвих викривлень у фінансовій звітності внаслідок помилки або шахрайства. При здійсненні оцінки ризиків аудитор розглядає систему внутрішнього контролю, що стосується підготовки і достовірного представлення організацією фінансової звітності, з метою розробки аудиторських процедур, доцільних за існуючих обставин, а не з метою надання висновку стосовно ефективності внутрішнього контролю організації. Аудит також включає оцінку відповідності застосування облікової політики та обґрунтованості облікових оцінок, здійснених керівництвом, а також оцінку загального представлення фінансової звітності.
- 5 Ми вважаємо, що отримані нами аудиторські докази є достатніми та відповідними і надають підстави для аудиторського висновку.

Висновок

- 6 На нашу думку, подана нижче фінансова звітність достовірно відображає, в усіх суттєвих аспектах, фінансовий стан Банку на 31 грудня 2008 року та результати його діяльності і рух грошових коштів за 2008 фінансовий рік відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності.

LLC AF PricewaterhouseCoopers (Audit)

I. Kvitkiv 2009 року
м. Київ, Україна

ВАТ «Кредобанк»
Баланс

<i>У тисячах українських гривень</i>	Прим.	31 грудня 2008 р.	31 грудня 2007 р.
АКТИВИ			
Грошові кошти та їх еквіваленти	7	533 088	439 049
Цінні папери за справедливою вартістю, зміни якої відносяться на фінансовий результат	8	24 254	208 516
Заборгованість інших банків	9	5 017	99 871
Кредити та аванси клієнтам	10	4 548 212	3 430 606
Інвестиційні цінні папери для подальшого продажу	11	83 624	30
Передоплата з поточного податку на прибуток		7 254	-
Відстрочений актив з податку на прибуток	24	124 169	22 294
Нематеріальні активи	12	24 331	15 659
Приміщення, вдосконалення орендованого майна та обладнання	12	368 528	339 977
Інші фінансові активи	13	7 397	5 060
Інші нефінансові активи	13	27 813	31 160
ВСЬОГО АКТИВІВ		5 753 687	4 592 222
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ			
Заборгованість перед іншими банками	14	1 711 007	856 269
Кошти клієнтів	15	3 531 590	3 160 783
Випущені боргові цінні папери	16	75 010	25 400
Поточне зобов'язання з податку на прибуток	24	-	576
Інші фінансові зобов'язання	17	13 619	7 147
Інші нефінансові зобов'язання	17	12 339	6 624
Субординований борг	18	293 773	111 864
ВСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАНЬ		5 637 338	4 168 663
КАПІТАЛ			
Акціонерний капітал	19	580 877	450 057
Накопичений дефіцит		(464 528)	(26 498)
ВСЬОГО КАПІТАЛУ		116 349	423 559
ВСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ТА КАПІТАЛУ		5 753 687	4 592 222

Затверджено до випуску Правлінням та підписано від його імені 01.04. 2009 року.

І.М. Феськів
Голова Правління

В.В. Лотоцький
Головний бухгалтер

ВАТ «Кредобанк»
Звіт про фінансові результати

<i>У тисячах українських гривень</i>	Прим.	2008 рік	2007 рік
Процентні доходи	20	699 663	489 458
Процентні витрати	20	(409 470)	(291 727)
Чистий процентний дохід		290 193	197 731
Резерв на знецінення кредитів	10	(568 002)	(21 776)
(Чисті процентні витрати)/чисті процентні доходи після вирахування резерву на знецінення кредитів		(277 809)	175 955
Доходи за виплатами та комісійними	21	84 097	63 411
Витрати за виплатами та комісійними	21	(3 601)	(3 675)
Прибутки мінус збитки від торгових операцій з іноземною валютою		20 100	13 955
Збитки мінус прибутки від переоцінки іноземної валюти		(3 327)	(505)
Збитки мінус прибутки від цінних паперів за справедливою вартістю, зміни якої відносяться на фінансовий результат		(9 261)	(310)
Знецінення інвестиційних цінних паперів для подальшого продажу	11	(11 184)	-
Резерв під інші фінансові та нефінансові активи	13	(7 314)	(1 462)
Резерв на покриття збитків за зобов'язаннями, пов'язаними з кредитуванням	28	(359)	(439)
Інші операційні доходи	22	8 273	7 480
Адміністративні та інші операційні витрати	23	(339 520)	(238 320)
(Збиток)/прибуток до оподаткування		(539 905)	16 090
Кредит/(витрати) з податку на прибуток	24	101 875	(6 648)
(Збиток)прибуток за рік		(438 030)	9 442

ВАТ «Кредобанк»
Звіт про зміни капіталу

<i>У тисячах українських гривень</i>	Прим.	Акціонерний капітал	Накопичений дефіцит	Всього капіталу
Залишок на 31 грудня 2006 р.		273 307	(35 940)	237 367
Прибуток за рік		-	9 442	9 442
Всього визнаного доходу за 2007 рік		-	9 442	9 442
Емісія акцій	19	176 750	-	176 750
Залишок на 31 грудня 2007 р.		450 057	(26 498)	423 559
Збиток за рік		-	(438 030)	(438 030)
Всього визнаних збитків за 2008 рік		-	(438 030)	(438 030)
Емісія акцій	19	130 820	-	130 820
Залишок на 31 грудня 2008 р.		580 877	(464 528)	116 349

ВАТ «Кредобанк»
Звіт про рух грошових коштів

<i>У тисячах українських гривень</i>	Прим.	2008 рік	2007 рік
Грошові потоки від операційної діяльності			
Проценти отримані		633 163	480 784
Проценти сплачені		(388 868)	(273 160)
Виплати та комісійні отримані		84 097	72 869
Виплати та комісійні сплачені		(3 601)	(3 675)
Дохід, отриманий від торгових операцій з іноземною валютою		20 100	13 645
Інший операційний дохід отриманий		8 273	7 480
Витрати, пов'язані з персоналом, сплачені		(140 528)	(91 708)
Адміністративні та інші операційні витрати сплачені		(145 178)	(120 597)
Податок на прибуток сплачений		7 830	(13 141)
Грошові потоки, отримані від операційної діяльності до змін в операційних активах та зобов'язаннях		75 288	72 497
Чисте зменшення/(збільшення) цінних паперів за справедливою вартістю, зміни якої відносяться на фінансовий результат			
		184 262	(73 940)
Чисте зменшення/(збільшення) заборгованості інших банків			
		121 967	(25 674)
Чисте збільшення кредитів та авансів клієнтам			
		(596 804)	(1 028 135)
Чисте (збільшення)/зменшення інших фінансових та нефінансових активів			
		(11 076)	12 855
Чисте зменшення заборгованості перед Національним банком України			
		-	(53 000)
Чисте збільшення заборгованості перед іншими банками			
		391 849	318 205
Чисте (зменшення)/збільшення коштів клієнтів			
		(244 715)	727 121
Чисте збільшення інших фінансових та нефінансових зобов'язань			
		5 184	5 743
Чисті грошові кошти, використані в операційній діяльності		(74 045)	(44 328)
Грошові потоки від інвестиційної діяльності			
Придбання інвестиційних цінних паперів для подальшого продажу	11	(500 101)	-
Надходження від реалізації та погашення інвестиційних цінних паперів для подальшого продажу	11	407 622	-
Придбання приміщень та обладнання	12	(86 102)	(163 696)
Надходження від продажу приміщень та обладнання		958	759
Придбання нематеріальних активів	12	(10 443)	(12 794)
Чисті грошові кошти, використані в інвестиційній діяльності		(188 066)	(175 731)
Грошові потоки від фінансової діяльності			
Надходження від субординованого боргу	18	88 500	37 875
Емісія простих акцій	19	130 820	176 750
Випуск боргових цінних паперів		49 517	25 000
Чисті грошові кошти, отримані від фінансової діяльності		268 837	239 625
Вплив зміни курсу обміну на грошові кошти та їх еквіваленти		87 314	7 175
Чисте збільшення грошових коштів та їх еквівалентів		94 040	26 741
Грошові кошти та їх еквіваленти на початок року		439 048	412 308
Грошові кошти та їх еквіваленти на кінець року		533 088	439 049

1 Вступ

Ця фінансова звітність була підготовлена відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності за 2008 фінансовий рік для Відкритого акціонерного товариства «Кредобанк» (далі – «Банк»).

Банк зареєстрований в Україні та є резидентом України. Банк є відкритим акціонерним товариством з відповідальністю акціонерів, обмеженою часткою акцій, що їм належать, і був утворений відповідно до законодавства України. Станом на 31 грудня 2008 року та 31 грудня 2007 року безпосередньою материнською компанією Банку є РКО ВР S.A. (Польща). Банк входить до складу Групи РКО ВР S.A. (далі – Група РКО ВР S.A. або Група). Фактичний контроль Групи здійснює Державне казначейство Польщі.

29 квітня 2009 року вступить в силу новий Закон України «Про акціонерні товариства», в якому встановлено, що акціонерні товариства поділяються на публічні та приватні акціонерні товариства. Новий Закон України «Про акціонерні товариства» встановлює додаткові вимоги до банків привести свої статутні документи у відповідність до цієї вимоги до 29 квітня 2011 року.

Основна діяльність. Основна діяльність Банку включає комерційні банківські операції та обслуговування фізичних осіб в Україні. Банк був заснований у формі акціонерного товариства у 1990 році. Банк був спочатку зареєстрований Державним банком СРСР і перереєстрований Національним банком України (НБУ) 14 жовтня 1991 року під назвою АТ «Західно-Український Комерційний Банк». У 2002 році назву Банку було змінено на АТ «Кредит Банк (Україна)». У листопаді 2005 року акціонери Банку прийняли рішення про зміну назви Банку на «Кредобанк». Банк здійснює свою діяльність відповідно до загальної ліцензії на здійснення банківських операцій, виданої НБУ 27 січня 2006 року. Ця ліцензія надає Банку право здійснювати банківські операції, у тому числі валютні операції. Банк також має ліцензії на здійснення операцій з цінними паперами та депозитарної діяльності, видані Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку 20 жовтня 2007 року. Банк є учасником Фонду гарантування вкладів фізичних осіб (реєстраційне свідоцтво № 51 від 28 березня 2006 р.), що діє відповідно до Закону № 2740-III «Про фонд гарантування вкладів фізичних осіб» від 20 вересня 2001 року (зі змінами). Фонд гарантування вкладів фізичних осіб забезпечує повернення вкладникам депозитів до 150 тисяч гривень на одну особу (у 2007 році – 50 тисяч гривень) у випадку ліквідації банку.

Банк має 27 (у 2007 році – 24) філій в Україні.

Юридична адреса та місце здійснення діяльності. Юридична адреса та місце здійснення діяльності Банку:

вул. Сахарова, 78
79026 м. Львів,
Україна.

Валюта подання фінансової звітності. Цю фінансову звітність подано в українських гривнях, якщо не зазначено інше.

2 Умови, в яких працює Банк

В Україні, як і раніше, спостерігаються деякі явища, характерні для ринкової економіки, що зароджується. Ці ознаки включають, крім іншого, валюту, що не є вільно конвертованою за межами України, обмеження та контроль у валютній сфері, а також високу інфляцію за 2008 рік на рівні 22,3% (у 2007 році – на рівні 16,6%). Фінансова ситуація на ринку України суттєво погіршилася у 2008 році, особливо у четвертому кварталі.

Поточна глобальна фінансова та економічна криза, що є наслідком суттєвого падіння глобальної ліквідності, яке розпочалося у середині 2007 року (яке зазвичай називають кредитною кризою), призвела, крім іншого, до скорочення обсягів фінансування на ринках капіталу, суттєвого зниження ліквідності банківського сектору та інших галузей економіки, періодичного підвищення процентних ставок за міжбанківським кредитуванням і різкого зростання волатильності фондового та валютного ринків. Крім того, нестабільна ситуація на світових фінансових ринках спричинила неплатоспроможність і банкрутство банків та інших учасників фінансового сектору і вжиття термінових заходів, спрямованих на виведення цих банків з кризової ситуації, у Сполучених Штатах Америки, Західній Європі, Україні та інших країнах. З жовтня 2008 року НБУ запровадив тимчасову адміністрацію у ряді українських банків внаслідок проблем, пов'язаних з їхньою ліквідністю. Всі наслідки поточної фінансової кризи повною мірою передбачити неможливо, як і неможливо повністю уникнути її впливу.

2 Умови, в яких працює Банк (продовження)

Основні негативні наслідки впливу світової фінансової кризи на економіку України полягають у зменшенні притоку капіталу та скороченні попиту на продукцію українського експорту. Крім того, у жовтні 2008 року міжнародні рейтингові агенції понизили рейтинги країни. Ці фактори у поєднанні із зростаючою внутрішньою нестабільністю в країні призвели до волатильності валютного ринку та спричинили суттєве падіння гривні по відношенню до основних іноземних валют. Починаючи з жовтня 2008 року, НБУ вживає заходи, спрямовані на підтримання національної валюти. Девальвація встановленого НБУ офіційного курсу обміну української гривні до долару США складає 58,4% - з 4,861 гривні станом на 30 вересня 2008 року до 7,70 гривні станом на 31 грудня 2008 року.

У зв'язку з поточною економічною кризою МВФ погодився виділити Україні стабілізаційний кредит у сумі 11 мільярдів СПЗ за умови, що країна виконає певні вимоги. Україна отримала перший транш цього кредиту в сумі 3 мільярди СПЗ у листопаді 2008 року і повинна була отримати наступний транш у сумі 1,25 мільярда СПЗ у лютому 2009 року, проте на дату випуску цієї фінансової звітності його ще не було отримано. Основною умовою надання кредиту є розробка та ратифікація комплексу антикризових заходів Уряду, спрямованих на стабілізацію економіки України, в тому числі визначення дефіциту капіталу і ліквідності в банківському секторі та вжиття необхідних заходів для усунення дефіциту. Цей кредит, як очікується, матиме позитивні наслідки для економіки України, проте отримання наступних траншів залежить від висновку МВФ щодо успіху, досягнутого Україною у вирішенні структурних питань.

Для стабілізації фінансового ринку України були вжиті відповідні заходи, в тому числі:

- 13 жовтня 2008 року Національний банк України прийняв рішення про введення обмежень на дострокове вилучення банківських депозитів. Додаткові обмеження були введені також на кредитні та валютні операції, що призвело до значного скорочення обсягів кредитування.
- 31 жовтня 2008 року Верховна Рада України прийняла Закон «Про першочергові заходи щодо запобігання негативним наслідкам фінансової кризи та про внесення змін до деяких законодавчих актів України», який, зокрема, збільшив суму повернення вкладникам депозитів з Фонду гарантування вкладів фізичних осіб до 150 000 гривень на одну особу у випадку, якщо в банку розпочаті процедури ліквідації.
- Перелік активів, які можуть передаватись у заставу за укладеними з НБУ договорами про рефінансування, був значно розширений.
- НБУ суттєво збільшив обсяги підтримки ліквідності українських банків; протягом жовтня-грудня 2008 року загальний обсяг операцій з підтримання ліквідності, включаючи кредити «овернайт», кредити, продані на аукціонах, та інші кредитні кошти, становив 99 мільярдів гривень.
- З метою забезпечення додаткової ліквідності банківського сектору були послаблені вимоги до обов'язкових резервів.

Починаючи з серпня 2007 року, суттєво зменшились обсяги операцій з інституційного фінансування. Ця ситуація може вплинути на спроможність Банку залучати нові позикові кошти та рефінансувати вже існуючі позикові кошти на умовах, на яких здійснювались подібні операції у попередніх періодах. Внаслідок несприятливих ринкових умов суттєво зменшились обсяги операцій на міжбанківському ринку. Основними факторами, які чинять вплив на цю динаміку, є діяльність українських банків в умовах загальної низької ліквідності ринку та більш жорстка монетарна політика НБУ.

Існуюча фінансово-економічна ситуація може негативно вплинути на позичальників Банку, що, в свою чергу, може вплинути на їхню спроможність повернути отримані ними кредити. Оскільки значна частина кредитів позичальникам Банку була надана в іноземних валютах, девальвація гривні відносно цих валют може суттєвим чином вплинути на спроможність позичальників обслуговувати кредити. Погіршення умов, в яких працюють позичальники Банку, може також вплинути на прогнози грошових потоків та на оцінку керівництвом знецінення фінансових та нефінансових активів. На підставі усієї наявної у нього інформації керівництво відобразило переглянуті прогнози очікуваних грошових потоків у своїй оцінці знецінення.

2 Умови, в яких працює Банк (продовження)

Сума резерву на знецінені кредити визначена на підставі здійснених керівництвом оцінок цих активів станом на звітну дату після належного врахування грошових потоків, які можуть виникнути у результаті набуття кредитором права володіння майном боржника за вирахування витрат на отримання та продаж застави. Нещодавні події, які призвели до волатильності світових фінансових ринків, надзвичайно негативно вплинули на український ринок багатьох видів застави, особливо нерухомого майна, що стало причиною падіння ліквідності окремих категорій активів. У результаті, фактична вартість реалізації застави після набуття кредитором права володіння майном боржника може відрізнятись від вартості, визначеної на підставі оціночного розрахунку резервів на знецінення.

Волатильність світових фінансових та товарних ринків призвела, крім іншого, до значного спаду активності на українському фондовому ринку з середини 2008 року.

Справедлива вартість інвестицій, які котируються на активних ринках, основана на поточній ціні пропозиції (фінансові активи) або на ціні попиту (фінансові зобов'язання). За відсутності активного ринку для фінансового інструмента Банк визначає справедливу вартість із застосуванням методик оцінки. Ці методики оцінки включають моделі, які базуються на даних про останні угоди, здійснені між непов'язаними сторонами, аналіз дисконтованих грошових потоків, моделі опціонного ціноутворення та інші методики оцінки, які широко використовують учасники ринку. Оціночні моделі відображають поточні ринкові умови на дату оцінки та можуть не відображати ринкові умови, які існували до чи після дати оцінки. Станом на звітну дату керівництво Банку проаналізувало свої оціночні моделі, щоб переконатись, що вони належним чином відображають поточні ринкові умови, у тому числі відносну ліквідність ринку та кредитні спреди.

Податкове, валютне та митне законодавство в Україні допускає різні тлумачення та часто змінюється. До труднощів, які відчувають банки, що працюють в Україні, додаються потреба в подальшому розвитку законодавства з питань банкрутства, типових процедур реєстрації та використання застави, а також інші недоліки законодавчого та фіскального характеру.

Керівництво не може передбачити, який вплив на фінансовий стан Банку можуть мати подальше можливе погіршення ситуації з ліквідністю на фінансових ринках та зростання волатильності валютних ринків та ринків цінних паперів. Керівництво впевнене, що у ситуації, що склалася, воно вживає усіх необхідних заходів для забезпечення стабільної діяльності Банку.

3 Основні принципи облікової політики

Основа подання інформації. Ця фінансова звітність була підготовлена відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ) на основі принципу історичної вартості, з коригуваннями на початкове визнання фінансових інструментів за справедливою вартістю та переоцінку фінансових активів для подальшого продажу і фінансових інструментів, що обліковуються за справедливою вартістю, зміни якої відносяться на фінансовий результат. Основні принципи облікової політики, що використовувались у ході підготовки цієї фінансової звітності, наведено далі. Ці принципи застосовувались послідовно відносно всіх періодів, поданих у звітності, якщо не зазначено інше (див. Примітку 5).

Безперервно діюче підприємство. Керівництво підготувало цю фінансову звітність відповідно до принципу подальшого безперервного функціонування. У Примітці 4 описані фактори невизначеності, пов'язані з подіями та умовами, які можуть викликати значні сумніви щодо спроможності Банку продовжувати свою діяльність як безперервно діюче підприємство.

Фінансові інструменти – основні терміни оцінки. Фінансові інструменти відображаються за справедливою вартістю або амортизованою вартістю залежно від їх класифікації. Нижче описано ці методи оцінки.

Справедлива вартість – це сума, на яку можна обміняти актив або за допомогою якої можна врегулювати зобов'язання під час здійснення угоди на загальних умовах між добре обізнаними непов'язаними сторонами, що діють на добровільних засадах. Справедлива вартість являє собою поточну ціну пропозиції для фінансових активів та ціну попиту для фінансових зобов'язань, що котируються на активному ринку. Стосовно активів та зобов'язань із ринковими ризиками, що взаємно компенсуються, Банк може використовувати середні ринкові ціни для визначення справедливої вартості позиції із ризиками, що взаємно компенсуються, та застосовувати до чистої відкритої позиції відповідну ціну попиту або ціну пропозиції. Фінансовий інструмент вважається таким, що котирується на активному ринку, якщо котирування цього фінансового інструменту є вільно та регулярно доступними на фондовій біржі чи в іншій організації та якщо ці котирування відображають фактичні та регулярні ринкові операції, що здійснюються на загальних умовах.

3 Основні принципи облікової політики (продовження)

Для визначення справедливої вартості певних фінансових інструментів, щодо яких відсутня інформація про ринкові ціни із зовнішніх джерел, використовуються такі методики оцінки, як модель дисконтування грошових потоків, оціночні моделі, що базуються на даних про останні угоди, здійснені між непов'язаними сторонами, або аналіз фінансової інформації про об'єкти інвестування. Застосування методик оцінки може вимагати припущень, що не підкріплені ринковими даними. У цій фінансовій звітності інформація розкривається у тих випадках, коли заміна будь-якого такого припущення можливим альтернативним варіантом може призвести до суттєвої зміни суми прибутку, доходів, загальної суми активів чи зобов'язань.

Витрати на проведення операції – це притаманні витрати, що безпосередньо пов'язані із придбанням, випуском або вибуттям фінансового інструмента. Притаманні витрати – це витрати, що не були б понесені, якби операція не здійснювалась. Витрати на проведення операції включають виплати та комісійні, сплачені агентам (у тому числі працівникам, які виступають у якості торгових агентів), консультантам, брокерам та дилерам; збори, які сплачуються регулюючим органам та фондовим біржам, а також податки та збори, що стягуються при перереєстрації права власності. Витрати на проведення операції не включають премій або дисконтів за борговими зобов'язаннями, витрат на фінансування, внутрішніх адміністративних витрат чи витрат на зберігання.

Амортизована вартість – це вартість при початковому визнанні фінансового інструмента мінус погашення основного боргу плюс нараховані проценти, а для фінансових активів – мінус будь-яке зменшення вартості щодо понесених збитків від знецінення. Нараховані проценти включають амортизацію відстрочених витрат за угодою при початковому визнанні та будь-яких премій або дисконту від суми погашення із використанням методу ефективної процентної ставки. Нараховані процентні доходи та нараховані процентні витрати, в тому числі нарахований купонний дохід та амортизований дисконт або премія (у тому числі комісії, які переносяться на наступні періоди при первісному визнанні, якщо такі є), не відображаються окремо, а включаються до балансової вартості відповідних балансових статей.

Метод ефективної процентної ставки – це метод розподілу процентних доходів або процентних витрат протягом відповідного періоду з метою отримання постійної процентної ставки (ефективної процентної ставки) від балансової вартості інструмента. Ефективна процентна ставка – це процентна ставка, за якою розрахункові майбутні грошові виплати або надходження (без урахування майбутніх збитків за кредитами) точно дисконтуються протягом очікуваного терміну дії фінансового інструмента або, у відповідних випадках, протягом коротшого терміну до чистої балансової вартості фінансового інструмента. Ефективна процентна ставка використовується для дисконтування грошових потоків по інструментах із плаваючою ставкою до наступної дати зміни процентної ставки, за винятком премії чи дисконту, які відображають кредитний спред понад плаваючу ставку, встановлену для даного інструмента, або інших змінних факторів, які не змінюються залежно від ринкових ставок. Такі премії або дисконти амортизуються протягом всього очікуваного терміну дії інструмента. Розрахунок поточної вартості включає всі комісійні та виплати, сплачені або отримані сторонами договору, що є невід'ємною частиною ефективної процентної ставки.

Початкове визнання фінансових інструментів. Похідні фінансові інструменти та інші фінансові інструменти за справедливою вартістю, зміни якої відносяться на фінансовий результат, спочатку визнаються за справедливою вартістю. Всі інші фінансові інструменти спочатку визнаються за справедливою вартістю плюс витрати, понесені на здійснення операції. Найкращим підтвердженням справедливої вартості при початковому визнанні є ціна угоди. Прибуток або збиток при початковому визнанні визнається лише у тому випадку, якщо існує різниця між справедливою вартістю та ціною угоди, підтвердженням якої можуть бути інші поточні угоди з тим самим фінансовим інструментом, що спостерігаються на ринку, або методики оцінки, які у якості базових даних використовують лише дані з відкритих ринків.

Усі операції із придбання або продажу фінансових активів, що передбачають поставку протягом періоду, визначеного законодавством або традиціями ринку (угоди «звичайної» купівлі-продажу), визнаються на дату здійснення угоди, тобто на дату, коли Банк зобов'язується поставити фінансовий актив. Усі інші операції з придбання фінансових інструментів визнаються тоді, коли суб'єкт господарювання стає стороною договору про придбання фінансового інструмента.

3 Основні принципи облікової політики (продовження)

Припинення визнання фінансових активів. Банк списує фінансові активи з балансу, коли (а) активи погашені або права на отримання грошових потоків від активів інакше втратили свою чинність або (б) Банк передав права на отримання грошових потоків від фінансових активів або уклав угоду про передачу, і при цьому (i) також передав в основному всі ризики та вигоди, пов'язані з володінням активами, або (ii) Банк не передав та не залишив в основному всі ризики та вигоди володіння, але припинив здійснювати контроль. Контроль вважається збереженим, якщо контрагент не має практичної можливості повністю продати актив непов'язаній стороні без внесення додаткових обмежень на перепродаж.

Грошові кошти та їх еквіваленти. Грошові кошти та їх еквіваленти являють собою активи, які можна конвертувати у відому суму готівки за першою вимогою і яким притаманний незначний ризик зміни вартості. Грошові кошти та їх еквіваленти включають залишки обов'язкових резервів у НБУ та всі розміщення коштів на міжбанківському ринку з первісним строком погашення не більше трьох місяців. Кошти, щодо яких існують обмеження стосовно їх використання протягом періоду, який перевищує три місяці, з моменту надання, виключаються з грошових коштів та їх еквівалентів. Грошові кошти та їх еквіваленти обліковуються за амортизованою вартістю.

Цінні папери за справедливою вартістю, зміни якої відносяться на фінансовий результат. Цінні папери за справедливою вартістю, зміни якої відносяться на фінансовий результат, – це фінансові активи, що при початковому визнанні були безвідклично віднесені до цієї категорії. Керівництво відносить цінні папери до цієї категорії лише у тому випадку, якщо (а) така класифікація призводить до усунення або суттєвого зменшення невідповідності в обліку, що виникає у результаті оцінки активів чи зобов'язань або визнання прибутків та збитків, пов'язаних з цими активами та зобов'язаннями, із використанням різних методик оцінки; або (б) Банк управляє групою фінансових активів, фінансових зобов'язань або обома групами і оцінює результати операцій з фінансовими активами та фінансовими зобов'язаннями на основі справедливої вартості згідно з задокументованою стратегією управління ризиками або інвестиційною стратегією, і інформація, підготовлена на основі справедливої вартості, регулярно подається та аналізується управлінським персоналом Банку.

Заборгованість інших банків. Заборгованість інших банків обліковується тоді, коли Банк надає банкам-контрагентам грошові кошти, які підлягають погашенню на встановлену чи визначену дату; при цьому Банк не має наміру здійснювати торгові операції з дебіторською заборгованістю, що виникає. Ця дебіторська заборгованість не пов'язана з похідними фінансовими інструментами та не має ринкових котирувань. Заборгованість інших банків обліковується за амортизованою вартістю.

Кредити та аванси клієнтам. Кредити та аванси клієнтам обліковуються, коли Банк надає грошові кошти клієнтам з метою придбання або створення дебіторської заборгованості, яка не пов'язана з похідними фінансовими інструментами, не котирується на відкритому ринку та має бути погашена на встановлену чи визначену дату; при цьому Банк не має наміру здійснювати торгові операції з цією дебіторською заборгованістю. Кредити та аванси клієнтам обліковуються за амортизованою вартістю.

Знецінення фінансових активів, що обліковуються за амортизованою вартістю. Збитки від знецінення визнаються у звіті про фінансові результати по мірі їх виникнення у результаті однієї або декількох подій («збиткових подій»), що відбулись після початкового визнання фінансового активу і чинять вплив на суму або строки оціночних грошових потоків, які пов'язані з фінансовим активом або групою фінансових активів, якщо ці збитки можна достовірно оцінити. Якщо Банк визначає відсутність об'єктивних ознак знецінення для окремо оціненого фінансового активу (незалежно від його суттєвості), він відносить цей актив до групи фінансових активів, що мають схожі характеристики кредитного ризику, та здійснює їх колективну оцінку на предмет знецінення. Основними факторами, які враховує Банк при визначенні знецінення фінансового активу, є його прострочений статус та можливість реалізації відповідної застави, за її наявності.

Нижче перелічені основні критерії, на підставі яких визначається наявність об'єктивних ознак збитку від знецінення:

- прострочення будь-якого чергового платежу, при цьому несвоєчасна оплата не може пояснюватись затримкою у роботі розрахункових систем;
- позичальник зазнає суттєвих фінансових труднощів, що підтверджує отримана Банком фінансова інформація позичальника;
- ймовірність банкрутства чи фінансової реорганізації позичальника;
- платоспроможність позичальника погіршилася внаслідок змін загальнонаціональних або місцевих економічних умов, які чинять вплив на діяльність позичальника; та
- вартість застави суттєво зменшилась у результаті погіршення ситуації на ринку.

3 Основні принципи облікової політики (продовження)

Для цілей колективної оцінки на предмет знецінення фінансові активи об'єднуються у групи на основі схожих характеристик кредитного ризику. Ці характеристики враховуються при визначенні очікуваних майбутніх грошових потоків для групи таких активів та є індикаторами спроможності дебітора сплатити суми заборгованості відповідно до умов договору по активах, що оцінюються.

Майбутні грошові потоки в групі фінансових активів, що колективно оцінюються на предмет знецінення, розраховуються на основі передбачених договорами грошових потоків від активів та досвіду керівництва стосовно того, якою мірою ці суми стануть простроченими в результаті минулих збиткових подій і якою мірою такі прострочені суми можна буде відшкодувати. Попередній досвід коригується з урахуванням існуючих даних, що відображають вплив поточних умов, які не впливали на той період, на якому базується попередній досвід збитків, та вилучається вплив тих умов у попередньому періоді, які не існують на даний момент.

Якщо умови знеціненого фінансового активу, що обліковується за амортизованою вартістю, переглядаються або іншим чином змінюються внаслідок фінансових труднощів позичальника чи емітента, знецінення такого активу оцінюється із використанням ефективної процентної ставки, яка застосовувалася до зміни його умов.

Збитки від знецінення визнаються шляхом створення резерву у сумі, необхідній для зменшення балансової вартості активу до поточної вартості очікуваних грошових потоків (без урахування майбутніх, ще не понесених кредитних збитків), дисконтованих за первісною ефективною процентною ставкою для даного активу. Розрахунок поточної вартості оціночних майбутніх грошових потоків забезпеченого заставою фінансового активу відображає грошові потоки, що можуть виникнути у результаті набуття кредитором права володіння майном боржника за вирахуванням витрат на отримання та продаж застави незалежно від ступеня ймовірності набуття кредитором права володіння майном боржника.

Якщо у наступному періоді сума збитку від знецінення активу зменшується і це зменшення може бути об'єктивно віднесене до події, яка відбулась після визнання збитку від знецінення (наприклад, через підвищення кредитного рейтингу дебітора), то визнаний раніше збиток від знецінення сторнується шляхом коригування рахунку резерву. Сума зменшення відображається у звіті про фінансові результати.

Активи, погашення яких неможливе, списуються за рахунок відповідного резерву збитків від знецінення після завершення всіх необхідних процедур для відшкодування активу та після визначення остаточної суми збитку. Повернення раніше списаних сум кредитується на рахунок відповідного резерву збитків від знецінення у звіті про фінансові результати.

Зобов'язання, пов'язані з кредитуванням. Банк бере на себе зобов'язання, пов'язані з кредитуванням, у тому числі зобов'язання з надання кредитів, акредитиви та фінансові гарантії. Фінансові гарантії – це безвідкличні гарантії здійснити платежі у випадку, якщо клієнт виявиться неспроможним виконати свої зобов'язання перед третіми сторонами. Фінансовим гарантіям притаманний той самий ризик, що і кредитам. Фінансові гарантії та зобов'язання надати кредит спочатку визнаються за справедливою вартістю, яка зазвичай дорівнює сумі отриманої комісії. Ця сума амортизується лінійним методом протягом строку існування зобов'язання, крім зобов'язань надати кредити, якщо існує ймовірність того, що Банк укладе конкретну кредитну угоду і не очікує реалізувати відповідний кредит протягом короткого періоду часу після його надання. Така комісія за надання кредиту відноситься на майбутні періоди та включається до складу балансової вартості кредиту при початковому визнанні. На кожну звітну дату зобов'язання, пов'язані з кредитуванням, оцінюються за найбільшою з двох сум: (i) неамортизованого залишку відповідної суми при початковому визнанні, та (ii) оціночних витрат, необхідних для погашення зобов'язання на звітну дату.

Інвестиційні цінні папери для подальшого продажу. Ця класифікація включає інвестиційні цінні папери, які Банк має намір утримувати протягом невизначеного часу і які можуть бути продані для покриття потреб ліквідності або внаслідок змін процентних ставок, курсу обміну або цін акцій. Банк здійснює відповідну класифікацію інвестиційних цінних паперів для подальшого продажу у момент їх придбання.

Інвестиційні цінні папери для подальшого продажу обліковуються за справедливою вартістю. Процентні доходи, зароблені по боргових цінних паперах для подальшого продажу, обчислюються за методом ефективної процентної ставки та відображаються у звіті про фінансові результати. Дивіденди по інструментах капіталу для подальшого продажу відображаються у звіті про фінансові результати в момент встановлення права Банку на одержання виплат і якщо існує ймовірність отримання дивідендів. Усі інші елементи зміни справедливої вартості відображаються у складі капіталу як відстрочені до моменту списання інвестиції з балансу або її знецінення; при цьому кумулятивний прибуток або збиток виключається зі складу капіталу та відноситься на фінансовий результат.

3 Основні принципи облікової політики (продовження)

Збитки від знецінення визнаються у звіті про фінансові результати по мірі їх виникнення в результаті однієї або кількох подій («збиткових подій»), що відбулися після початкового визнання інвестиційних цінних паперів для подальшого продажу. Значне або тривале зниження справедливої вартості дольового цінного паперу до рівня, нижчого за його первісну вартість, є свідченням того, що такий цінний папір знецінений. Накопичений збиток від знецінення, що оцінюється як різниця між вартістю придбання та поточною справедливою вартістю мінус будь-який збиток від знецінення активу, раніше визнаний у звіті про фінансові результати, вилучається з капіталу та визнається у фінансовому результаті. Збитки від знецінення інструментів капіталу через фінансовий результат не сторнуються. Якщо в наступному періоді справедлива вартість боргового інструменту для подальшого продажу збільшується і це збільшення може бути об'єктивно віднесене до події, яка відбулась після визнання збитку від знецінення у фінансовому результаті, то збиток від знецінення сторнується через звіт про фінансові результати поточного періоду.

Угоди про продаж та подальший викуп. Угоди про продаж та подальший викуп (угоди «репо»), які фактично забезпечують контрагенту доходність кредитора, вважаються операціями забезпеченого фінансування. Визнання цінних паперів, проданих відповідно до угод про продаж та подальший викуп, не припиняється. Цінні папери в балансі не рекласифікуються, крім випадків, коли їх одержувач має договірне або традиційне право продати або передати ці цінні папери в заставу. В останньому випадку вони переводяться до категорії дебіторської заборгованості за операціями викупу. Відповідні зобов'язання показуються в складі заборгованості перед іншими банками або інших позикових коштів.

Цінні папери, придбані відповідно до угод про подальший продаж («зворотні репо»), які фактично забезпечують Банку доходність кредитора, показано в залежності від конкретного випадку у складі заборгованості інших банків або кредитів та авансів клієнтам. Різниця між цінами продажу та подальшого викупу відображається як процентні доходи і нараховується протягом строку дії угоди «репо» із застосуванням методу ефективної процентної ставки.

Придбані векселі. Придбані векселі включаються до складу заборгованості інших банків або кредитів та авансів клієнтам, залежно від їхньої природи, і в подальшому переоцінюються і обліковуються відповідно до облікової політики для цих категорій активів.

Приміщення, вдосконалення орендованого майна та обладнання. Приміщення, вдосконалення орендованого майна та обладнання обліковані за первісною вартістю, трансформованою до еквівалента купівельної спроможності української гривні станом на 31 грудня 2000 року для активів, придбаних до 1 січня 2001 року, мінус накопичена амортизація та резерв на знецінення, якщо потрібно.

Витрати на ремонт та технічне обслуговування визнаються витратами по мірі їх виникнення. Витрати на заміну значних компонентів основних засобів капіталізуються із наступним списанням заміненого компоненту.

На кожну звітну дату керівництво Банку оцінює наявність ознак знецінення приміщень, удосконалень орендованого майна та обладнання. Якщо такі ознаки існують, керівництво Банку розраховує вартість відшкодування, яка дорівнює справедливій вартості активу мінус витрати на продаж або вартості використання, залежно від того, яка з цих сум більша. Балансова вартість активу списується до вартості відшкодування, а збиток від знецінення визнається у звіті про фінансові результати. Збиток від знецінення, відображений щодо будь-якого активу у минулих періодах, сторнується, якщо мала місце зміна в оцінках, що використовувались для визначення вартості використання активу або його справедливої вартості за мінусом витрат на продаж.

Прибуток або збитки від вибуття основних засобів визначаються шляхом порівняння суми надходжень із балансовою вартістю та визнаються у звіті про фінансові результати.

Амортизація. Амортизація на землю не нараховується. Амортизація інших об'єктів приміщень, вдосконалень орендованого майна та обладнання розраховується лінійним методом з метою рівномірного зменшення первісної вартості до ліквідаційної вартості протягом строку їх експлуатації за наступними нормами:

	<u>Строки експлуатації (у роках)</u>
Приміщення	50
Меблі та пристосування	10
Транспортні засоби	4
Комп'ютери та обладнання	5
Вдосконалення орендованого майна	протягом строку оренди

3 Основні принципи облікової політики (продовження)

Ліквідаційна вартість активу – це оціночна сума, яку Банк отримав би у теперішній момент від продажу цього активу, за мінусом оціночних витрат на продаж, якби стан та строк експлуатації даного активу відповідав строку експлуатації та стану, які цей актив матиме наприкінці строку корисного використання. Ліквідаційна вартість активів та строк їх корисного використання переглядаються та, за необхідності, коригуються на кожну звітну дату.

Нематеріальні активи. Нематеріальні активи Банку мають кінцевий термін використання та включають переважно капіталізоване програмне забезпечення.

Придбані ліцензії на комп'ютерне програмне забезпечення капіталізуються на основі витрат, понесених на придбання та введення в експлуатацію програмного забезпечення.

Витрати, безпосередньо пов'язані з розробкою унікальних програмних продуктів, які можуть бути ідентифіковані, контролюються Банком і, ймовірно, принесуть додаткові економічні вигоди, що перевищують витрати, обліковуються у складі нематеріальних активів. Капіталізовані витрати включають витрати на персонал, який займається розробкою програмного забезпечення, та відповідну частину накладних витрат. Усі інші витрати, пов'язані з програмним забезпеченням (наприклад, його обслуговуванням), відносяться на видатки по мірі їх здійснення. Амортизація на капіталізоване програмне забезпечення нараховується лінійним методом протягом очікуваного строку його використання, який становить 5 років.

Заставне майно, що перейшло у власність Банку. Заставне майно, що перейшло у власність Банку, - це фінансові та нефінансові активи, придбані Банком у розрахунок за простроченими кредитами. Придбані активи спочатку визнаються за справедливою вартістю та включаються до складу основних засобів, інших фінансових активів або інших активів, залежно від їхньої природи та намірів Банку щодо відшкодування вартості цих активів, а у подальшому переоцінюються та обліковуються відповідно до облікової політики для цих категорій активів.

Оперативна оренда. У випадках, коли Банк виступає орендарем в рамках оренди, за якою всі ризики та вигоди, притаманні володінню активом, не передаються орендодавцем Банку, загальна сума орендних платежів включається до звіту про фінансові результати рівними частинами протягом строку оренди.

Оренда, вбудована в інші договори, відокремлюється, якщо (а) виконання договору пов'язане з використанням конкретного активу або активів та (б) договір передбачає передачу права на використання активу.

Якщо активи надаються в оперативну оренду, орендні платежі, що підлягають отриманню, визнаються як орендні доходи рівними частинами протягом строку оренди.

Заборгованість перед іншими банками. Заборгованість перед іншими банками обліковується з моменту надання Банку грошових коштів або інших активів банками-контрагентами. Непохідні фінансові зобов'язання обліковуються за амортизованою вартістю.

Кошти клієнтів. Кошти клієнтів включають непохідні фінансові зобов'язання перед фізичними особами, державними або корпоративними клієнтами та обліковуються за амортизованою вартістю.

Випущені боргові цінні папери. Випущені боргові цінні папери включають облігації, випущені Банком. Випущені боргові цінні папери обліковуються за амортизованою вартістю. Коли Банк викупав власні випущені боргові цінні папери, вони виключаються з балансу, а різниця між балансовою вартістю зобов'язання та виплаченою сумою включається до складу прибутку від врегулювання заборгованості.

Похідні фінансові інструменти. Похідні фінансові інструменти, що включають валютні свопи, обліковуються за справедливою вартістю.

Всі похідні фінансові інструменти відображаються як активи, коли їхня справедлива вартість позитивна, і як зобов'язання, коли їхня справедлива вартість негативна. Зміни справедливої вартості похідних фінансових інструментів відносяться на фінансовий результат. Банк не застосовує облік хеджування.

Деякі похідні фінансові інструменти, вбудовані в інші фінансові інструменти, обліковуються як окремі похідні інструменти, якщо їхні ризики та економічні характеристики не пов'язані тісно з ризиками та економічними характеристиками основної угоди.

3 Основні принципи облікової політики (продовження)

Податки на прибуток. У цій фінансовій звітності оподаткування показано відповідно до вимог законодавства України із використанням податкових ставок та законодавчих норм, які діяли або фактично були введені в дію станом на звітну дату. Витрати/(кредит) з податку на прибуток включають поточні податки та відстрочене оподаткування та відображаються у звіті про фінансові результати, якщо тільки вони не мають бути відображені безпосередньо у складі капіталу у зв'язку з тим, що вони стосуються операцій, які також відображені у цьому самому або іншому періоді безпосередньо у складі капіталу.

Поточний податок – це сума, що, як очікується, має бути сплачена податковим органам або ними відшкодована стосовно оподатковуваного прибутку чи збитків за поточний та попередні періоди. Оподатковуваний прибуток або збиток базується на оціночних показниках, якщо фінансова звітність ухвалюється до моменту подання відповідних податкових декларацій. Інші податки, за винятком податку на прибуток, обліковуються у складі адміністративних та інших операційних витрат.

Відстрочений податок на прибуток розраховується за методом балансових зобов'язань відносно перенесених податкових збитків та тимчасових різниць, що виникають між податковою базою активів та зобов'язань та їхньою балансовою вартістю для цілей фінансової звітності. Відповідно до виключення при початковому визнанні, відстрочений податок не визнається для тимчасових різниць, що виникають при початковому визнанні активу або зобов'язання у результаті операції, яка не є об'єднанням компаній і яка не впливає на фінансовий результат або оподатковуваний прибуток. Активи та зобов'язання з відстроченого оподаткування визначаються із використанням ставок оподаткування, які введені в дію або практично були введені в дію станом на звітну дату і які, як очікується, застосовуватимуться у періоді, коли будуть сторновані тимчасові різниці або зараховані перенесені податкові збитки. Відстрочені податкові активи по тимчасових різницях, що зменшують оподатковувану базу, та перенесені податкові збитки відображаються лише тією мірою, в якій існує імовірність отримання оподатковуваного прибутку, відносно якого можна буде реалізувати тимчасові різниці.

Невизначені податкові позиції. Керівництво переоцінює невизначені податкові позиції Банку на кожну звітну дату. Зобов'язання, що відображаються щодо податку на прибуток, визначаються керівництвом як позиції із невисокою імовірністю того, що їх вдасться відстояти у випадку виникнення претензій з боку податкових органів. Така оцінка виконується виходячи з тлумачення Банком податкового законодавства, яке є чинним або фактично набуло чинності на звітну дату, та будь-якого відомого рішення судових або інших органів з подібних питань. Зобов'язання зі штрафів, процентів та податків, крім тих, що пов'язані з оподаткуванням прибутку, визнаються на підставі розрахованих керівництвом витрат, необхідних для врегулювання зобов'язання на звітну дату.

Кредиторська заборгованість за основною діяльністю та інша кредиторська заборгованість. Кредиторська заборгованість за основною діяльністю визнається, якщо контрагент виконав свої зобов'язання за угодою, і обліковується за амортизованою вартістю.

Акціонерний капітал. Прості акції показані у складі капіталу. Витрати, безпосередньо пов'язані з емісією нових акцій, показуються у складі капіталу як зменшення суми надходжень за вирахуванням податків. Перевищення справедливої вартості внесених у капітал сум над номінальною вартістю випущених акцій обліковується у складі капіталу як емісійний дохід.

Визнання доходів та витрат. Процентні доходи та витрати за всіма борговими інструментами відображаються у звіті про фінансові результати відповідно до методу нарахування із використанням методу ефективної процентної ставки. Цей метод включає до складу процентних доходів та витрат і розподіляє протягом всього періоду дії усі комісії, які виплачують або отримують сторони договору і які є невід'ємною частиною ефективної процентної ставки, витрати за угодою, а також усі інші премії та дисконти.

Комісійні, які є невід'ємною частиною ефективної процентної ставки, включають комісійні, отримані або сплачені у зв'язку із формуванням або придбанням фінансового активу чи випуском фінансового зобов'язання (наприклад, комісійні за оцінку кредитоспроможності, оцінку чи облік гарантій або застави, врегулювання умов надання інструменту та обробку документів за угодою). Комісійні за зобов'язання із надання кредиту за ринковими процентними ставками, отримані Банком, є невід'ємною частиною ефективної процентної ставки, якщо існує імовірність того, що Банк укладе конкретний кредитний договір та не плануватиме реалізації кредиту протягом короткого періоду часу після його надання. Банк не відносить зобов'язання із надання кредитів до фінансових зобов'язань, що відображаються за справедливою вартістю через фінансовий результат.

3 Основні принципи облікової політики (продовження)

Якщо виникають сумніви щодо можливості погашення кредитів або інших боргових інструментів, їх вартість зменшується до поточної вартості очікуваних грошових потоків, після чого процентний дохід обліковується на основі ефективної процентної ставки по даному інструменту, що використовувалась для оцінки збитку від знецінення.

Всі інші виплати, комісійні та інші доходи і витрати, як правило, обліковуються за методом нарахування залежно від ступеня завершеності конкретної операції, що визначається як частка фактично наданої послуги у загальному обсязі послуг, які мають бути надані.

Виплати та комісійні в результаті переговорів або участі в переговорах про проведення операції для третьої сторони (наприклад, придбання кредитів, акцій або інших цінних паперів чи придбання або продаж компанії), які Банк отримує після завершення відповідної операції, відображаються після завершення зазначеної операції.

Перерахунок іноземної валюти. Функціональною валютою Банку є валюта первинного економічного середовища, в якому працює Банк. Валютою подання Банку є національна валюта України – українська гривня.

Монетарні активи і зобов'язання перераховуються у функціональну валюту Банку за офіційним обмінним курсом НБУ на відповідну звітну дату. Доходи і збитки від курсових різниць, що виникають у результаті розрахунків по операціях і перерахунку монетарних активів і зобов'язань у функціональну валюту за офіційним обмінним курсом НБУ на кінець року, відображаються у фінансовому результаті. Перерахунок за курсом на кінець року не застосовується до немонетарних позицій, в тому числі інвестицій до капіталу. Вплив змін обмінного курсу на справедливую вартість дольових цінних паперів обліковується як частина прибутку або збитків від змін справедливої вартості.

Станом на 31 грудня 2008 року основні курси обміну, що застосовувались для перерахунку сум в іноземній валюті, були такими:

	31 грудня 2008 р., гривень	31 грудня 2007 р., гривень
1 долар США	7,700000	5,050000
1 євро	10,85546	7,41946
1 російський рубль	0,262080	0,20579

Взаємозалік. Взаємозалік фінансових активів та зобов'язань з подальшим включенням до балансу лише їхньої чистої суми здійснюється лише тоді, коли існує юридично визначене право взаємозаліку визнаних сум і є намір провести розрахунок на основі чистої суми або одночасно реалізувати актив та розрахуватися за зобов'язаннями.

Витрати на персонал та відповідні відрахування. Витрати на заробітну плату, внески до державного пенсійного фонду України і фондів соціального страхування, оплачувані річні відпустки та лікарняні, премії, а також негрошові винагороди нараховуються у тому році, в якому відповідні послуги надавались працівниками Банку.

Звітність за сегментами. Сегмент – це компонент бізнесу Банку, який може бути виділений і який пов'язаний або з наданням продуктів та послуг (сегмент діяльності), або з наданням продуктів та послуг у конкретному економічному середовищі (географічний сегмент), в якому він наражається на ризики й одержує економічні вигоди, відмінні від ризиків і економічні вигод в інших сегментах. Сегменти, основна частина доходів яких походить від надання послуг зовнішнім клієнтам, а також доходи, фінансові результати й активи яких перевищують 10% від загальних показників за всіма сегментами, розкриваються окремо. Географічні сегменти Банку показані у цій фінансовій звітності окремо виходячи з фактичного місця діяльності контрагента, тобто з урахуванням його економічного, а не юридичного ризику.

Зміни у форматі фінансової звітності. За потреби, порівняльні дані були скориговані для приведення їх у відповідність змінам у форматі фінансової звітності за поточний рік. Зокрема, у поданій нижче таблиці показаний вплив рекласифікацій на статті балансу та звіту про фінансові результати:

3 Основні принципи облікової політики (продовження)

<i>У тисячах українських гривень</i>	За попередньою звітністю	Коригування	Після коригування
Збільшення в категорії			
- Інші нефінансові активи	-	31 160	31 160
- Інші фінансові активи	-	5 060	5 060
- Інші фінансові зобов'язання	-	7 147	7 147
- Інші нефінансові зобов'язання	-	6 624	6 624
- Процентні доходи	480 000	9 458	489 458
Зменшення в категорії			
- Інші активи	25 711	(25 711)	-
- Необоротні активи, що утримуються для продажу	10 509	(10 509)	-
- Інші зобов'язання	13 771	(13 771)	-
- Доходи за виплатами та комісійними (кредитні послуги)	9 458	(9 458)	-

Зміни у фінансовій звітності після її випуску. Акціонери та керівництво Банку мають право вносити зміни до фінансової звітності після її випуску.

4 Основні облікові оцінки та судження, що використовувались при застосуванні облікової політики

Банк використовує оцінки та припущення, які впливають на суми, що визнаються у фінансовій звітності, та на балансову вартість активів і зобов'язань протягом наступного фінансового року. Розрахунки та судження постійно оцінюються та базуються на попередньому досвіді керівництва та інших факторах, у тому числі на очікуваннях щодо майбутніх подій, які вважаються обґрунтованими за існуючих обставин. Крім суджень, які передбачають облікові оцінки, керівництво Банку також використовує професійні судження при застосуванні облікової політики. Професійні судження, які чинять найбільш суттєвий вплив на суми, що відображаються у фінансовій звітності, та оцінки, результатом яких можуть бути значні коригування балансової вартості активів та зобов'язань протягом наступного фінансового року, включають:

Збитки від знецінення кредитів та авансів. Банк регулярно аналізує свої кредитні портфелі для оцінки знецінення. При визначенні того, чи необхідно відображати збиток від знецінення у звіті про фінансові результати, Банк використовує припущення щодо того, чи є у наявності дані, які вказують на зменшення очікуваних майбутніх грошових потоків від кредитного портфелю, яке можна виміряти до того, як це зменшення можна зіставити з конкретним активом у цьому портфелі. Такі ознаки можуть включати існуючі дані, що вказують на негативні зміни платоспроможності позичальників, що входять до складу групи, або національних чи місцевих економічних умов, що співвідносяться з дефолтами по активах у групі. Керівництво використовує оцінки, які базуються на попередньому досвіді збитків для активів із характеристиками кредитного ризику та об'єктивними ознаками знецінення, схожими з даним портфелем, при визначенні майбутніх грошових потоків. Методологія та припущення, що використовуються для оцінки як строків, так і сум майбутніх грошових потоків, регулярно переглядаються для зменшення будь-якої різниці між оцінкою збитків та фактичним досвідом збитків. Якщо очікувані затримки погашення основної суми боргу по 5% від загальної суми кредитів та авансів клієнтам будуть на один місяць більше або менше, резерв буде приблизно на 3 108 тисяч гривень (на 31 грудня 2007 року – на 1 908 тисяч гривень) більше або на 3 108 тисяч гривень (на 31 грудня 2007 року - на 1 908 тисяч гривень) менше.

Податкове законодавство. Податкове, валютне та митне законодавство України припускає можливість різних тлумачень. Див. Примітку 28.

Визнання відстроченого активу з податку на прибуток. Визнаний відстрочений податковий актив являє собою суму податку на прибуток, яка може бути зарахована проти майбутніх податків на прибуток, і відображається у балансі. Відстрочені активи з податку на прибуток визнаються лише тією мірою, в якій існує імовірність використання відповідного податкового кредиту. Оцінка майбутніх оподатковуваних прибутків та суми податкового кредиту, використання якого є можливим у майбутньому, базується на середньостроковому бізнес-плані, який готує керівництво, та результатах його екстраполяції на подальші періоди. В основі бізнес-плану лежать очікування керівництва, що вважаються обґрунтованими за існуючих обставин. Як очікується, Банк отримуватиме стабільний прибуток у майбутньому. Збиток, понесений у 2008 році, виник у результаті потреби значно збільшити резерви на знецінення кредитів внаслідок погіршення економічних умов, описаних у Примітці 2. Після формування відповідних резервів для запобігання негативним наслідкам економічної кризи та вжиття належних заходів для підвищення ефективності діяльності, керівництво Банку переконане, що визнання відстроченого активу з податку на прибуток є доречним.

Початкове визнання операцій з пов'язаними сторонами. У ході звичайної діяльності Банк здійснює операції з пов'язаними сторонами. МСБО 39 вимагає обліковувати фінансові інструменти при початковому визнанні за справедливою вартістю. За відсутності активного ринку таких операцій, для того щоб визначити, чи здійснювались такі операції за ринковими або неринковими ставками, використовуються професійні судження. Підставою для таких суджень є ціноутворення щодо подібних видів операцій з непов'язаними сторонами та аналіз ефективної процентної ставки. Умови операцій з пов'язаними сторонами описані у Примітці 32.

4 Основні облікові оцінки та судження, що використовувались при застосуванні облікової політики (продовження)

Безперервно діюче підприємство. Керівництво Банку підготувало цю фінансову звітність відповідно до принципу подальшого безперервного функціонування. Формуючи таке професійне судження, керівництво врахувало фінансовий стан Банку, свої існуючі наміри, заплановану в бюджеті доходність діяльності у майбутньому та доступ до фінансових ресурсів, а також проаналізувало вплив поточної фінансової кризи на майбутню діяльність Банку. Станом на 31 грудня 2008 року накопичені збитки Банку склали 464 528 тисяч гривень, і норматив достатності капіталу Банку на цю дату був значно нижчим, ніж того вимагають загальноприйняті стандарти та регулятивні вимоги. Як зазначено у Примітці 33, у січні 2009 року Банк підписав з НБУ договір про заходи, спрямовані на покращення фінансового стану і підвищення ефективності діяльності Банку та приведення діяльності Банку у відповідність до нормативних вимог до банківської діяльності. На момент випуску цієї фінансової звітності деякі заходи, визначені у цьому договорі, вже були вжиті. Основний акціонер Банку, РКО BP S.A., надіслав Банку листа-підтримку, в якому вказано, що він і надалі надаватиме Банку фінансову підтримку для забезпечення його безперервного функціонування протягом принаймні одного року після 24 лютого 2009 року. У лютому 2009 року акціонери Банку вирішили збільшити його акціонерний капітал на 1 024 100 тисяч гривень, і протягом лютого 2009 року Банк отримав перший внесок у сумі 500 500 тисяч гривень. Як описано у Примітці 33, після отримання цих коштів та змін у нормативних вимогах НБУ регулятивний капітал Банку відповідає нормативам НБУ.

5 Запровадження нових або переглянутих стандартів та тлумачень

Окремі нові МСФЗ набули чинності та стали обов'язковими до застосування Банком з 1 січня 2008 року:

- **Тлумачення IFRIC 11 «МСФЗ 2 – Операції з акціями групи або викупленими власними акціями»** (застосовується до річних періодів, які починаються з 1 березня 2007 року або після цієї дати);
- **Тлумачення IFRIC 12 «Договори про концесію послуг»** (застосовується до річних періодів, які починаються з 1 січня 2008 року або після цієї дати);
- **Тлумачення IFRIC 14 «МСБО 19 – Обмеження за пенсійним активом із встановленими виплатами, мінімальні вимоги до фінансування та їх взаємозв'язок»** (застосовується до річних періодів, які починаються з 1 січня 2008 року або після цієї дати).

Ці тлумачення не мали суттєвого впливу на фінансову звітність Банку.

Рекласифікація фінансових активів — зміни МСБО 39 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка» і МСФЗ 7 «Фінансові інструменти: розкриття інформації» та подальші зміни «Рекласифікація фінансових активів: дата набуття чинності та перехідний період». Ці зміни надають можливість підприємствам (а) рекласифікувати фінансовий актив з категорії для торгівлі якщо, у рідкісних обставинах, актив більше не утримується для продажу або зворотного викупу в близькому майбутньому; і (б) рекласифікувати актив для подальшого продажу або актив для торгівлі до категорії кредитів та дебіторської заборгованості у тому випадку, якщо підприємство має намір та здатність утримувати фінансовий актив протягом певного часу або до строку погашення (за умови, що актив відповідає визначенню кредитів та дебіторської заборгованості з точки зору інших критеріїв). Ці зміни можуть застосовуватись з ретроспективним ефектом з 1 липня 2008 року для будь-яких рекласифікацій, проведених до 1 листопада 2008 року; до 1 липня 2008 року рекласифікації, які дозволяються цими змінами, не можуть застосовуватись, і рекласифікації можуть застосовуватись ретроспективно, якщо тільки проведені до 1 листопада 2008 року. Будь-які рекласифікації фінансових активів, проведені протягом періоду, який починається 1 листопада 2008 року або після цієї дати, набувають чинності лише з дати здійснення рекласифікації. Банк вирішив не проводити рекласифікації за вибором протягом періоду.

6 Нові положення бухгалтерського обліку

Були опубліковані окремі нові стандарти та тлумачення, що будуть обов'язковими для застосування Банком в облікових періодах, починаючи з 1 січня 2009 року та пізніших періодах. Банк не застосовував ці стандарти та тлумачення до початку їх обов'язкового застосування.

МСФЗ 8 «Операційні сегменти» (застосовується до річних періодів, які починаються з 1 січня 2009 року або після цієї дати). МСФЗ 8 застосовується до підприємств, з борговими або дольовими інструментами яких здійснюються торгові операції на відкритому ринку, а також до підприємств, які подають або планують подати фінансову звітність регулюючим органам у зв'язку з розміщенням інструментів будь-якого класу на відкритому ринку. МСФЗ 8 вимагає від підприємств надавати фінансову та описову інформацію про сегменти, в яких воно здійснює свою діяльність, та подавати сегменту інформацію у тому ж форматі, який використовується для внутрішнього звітування. Наразі керівництво Банку оцінює вплив цього нового МСФЗ на розкриття інформації про операційні сегменти у його фінансовій звітності.

Фінансові інструменти з правом погашення та зобов'язання, що виникають при ліквідації — МСБО 32 та зміна МСБО 1 (застосовується до річних періодів, які починаються з 1 січня 2009 року або після цієї дати). Ця зміна вимагає відносити до категорії капіталу окремі фінансові інструменти, що відповідають визначенню фінансового зобов'язання. На думку керівництва Банку, ця зміна не матиме впливу на його фінансову звітність.

МСБО 23 «Витрати на позикові кошти» (переглянутий у березні 2007 року; застосовується до річних періодів, які починаються з 1 січня 2009 року або після цієї дати). Основною зміною МСБО 23 було виключення можливості негайно визнавати у складі витрат витрати на позикові кошти, пов'язані з активами, що потребують тривалого періоду часу для підготовки цих активів до використання або продажу. Отже, підприємство повинне капіталізувати такі витрати на позикові кошти у складі вартості активу. Переглянутий МСБО 23 застосовується перспективно до обліку витрат на позикові кошти, що відносяться до вказаних активів, капіталізація яких починається з 1 січня 2009 року або після цієї дати. На думку керівництва Банку, ця зміна не матиме впливу на його фінансову звітність.

МСБО 1 «Подання фінансової звітності» (переглянутий у вересні 2007 року; застосовується до річних періодів, які починаються з 1 січня 2009 року або після цієї дати). Основна зміна МСБО 1 – це заміна звіту про фінансові результати звітом про всі види доходів, в якому повинні також відображатися всі зміни капіталу, не пов'язані з операціями акціонерів, такі як переоцінка фінансових активів для подальшого продажу. Як альтернативний варіант, підприємствам дозволяється подавати два звіти: окремий звіт про фінансові результати та звіт про всі види доходів. Крім того, переглянутий МСБО 1 вводить вимогу подавати звіт про фінансовий стан (баланс) на початок самого раннього порівняльного періоду у кожному випадку, коли підприємство трансформує порівняльні показники в результаті рекласифікації, змін в обліковій політиці або виправлення помилок. На думку керівництва Банку, переглянутий МСБО 1 матиме вплив на подання його фінансової звітності, але не матиме впливу на визнання та оцінку конкретних операцій та залишків за цими операціями.

МСБО 27 «Консолідовані та окремі фінансові звіти» (переглянутий у січні 2008 року; застосовується до річних періодів, які починаються з 1 липня 2009 року або після цієї дати). Відповідно до вимог переглянутого МСБО 27, загальна сума всіх видів доходів суб'єкта господарської діяльності має відноситися до власників материнської компанії та неконтролюючих учасників (раніше – частка меншості), навіть якщо внаслідок цього у неконтролюючих учасників виникає збиток. Існуючий стандарт вимагає, щоб збитки, які перевищують частку неконтролюючих учасників у капіталі материнської компанії, відносилися до власників материнської компанії у більшості випадків. Крім того, у переглянутому МСБО 27 вказано, що зміни у частці власності материнської компанії у дочірній компанії, які не призводять до втрати контролю, слід визнавати як операції з капіталом. У стандарті також описаний метод оцінки прибутку або збитку, що виникає в результаті втрати контролю над дочірньою компанією. Будь-яку інвестицію, що зберігається у колишній дочірній компанії, слід оцінювати за справедливою вартістю на дату втрати контролю. На думку керівництва Банку, цей змінений стандарт не матиме впливу на його фінансову звітність.

Умови надання та анулювання прав на акції — Зміна МСФЗ 2 «Виплати на основі акцій» (випущена у січні 2008 року; застосовується до річних періодів, які починаються з 1 січня 2009 року або після цієї дати). Ця зміна роз'яснює, що при наданні прав на акції або опціонів на акції слід враховувати лише надані співробітником компанії послуги та результат таких послуг. Інші особливості виплати на основі акцій не є умовами надання зазначених прав. Ця зміна також пояснює, що для всіх випадків анулювання прав, незалежно від того, чи були вони анульовані самою компанією або іншими сторонами, необхідно застосовувати єдиний метод обліку. На думку керівництва Банку, ця зміна не матиме впливу на його фінансову звітність.

6 Нові положення бухгалтерського обліку (продовження)

МСФЗ 3 «Об'єднання бізнесу» (переглянутий у січні 2008 року; застосовується до операцій з об'єднання компаній, в яких дата придбання відноситься до першого річного періоду, який починається 1 липня 2009 року або після цієї дати). Переглянутий МСФЗ 3 надає суб'єктам господарської діяльності право вибору стосовно оцінки часток неконтролюючих учасників – або за методом, що описаний в існуючому МСФЗ 3 (пропорційна частка покупця в чистих активах, що можуть бути визначені), або за справедливою вартістю. У зміненому МСФЗ 3 детальніше описані принципи обліку операції з об'єднання компаній за методом придбання. Крім того, була скасована вимога оцінювати за справедливою вартістю кожний актив та кожне зобов'язання на кожному етапі операції поетапного придбання, для того щоб визначити частку гудвілу. Тепер у випадку операції поетапного придбання покупець повинен переоцінювати свою частку у капіталі об'єкта придбання, якою він володів раніше, за справедливою вартістю на дату придбання та визнавати відповідний прибуток або збиток, за наявності, у складі фінансового результату. Витрати, пов'язані з операцією з придбання, відображаються окремо від витрат, пов'язаних з об'єднанням компаній, відповідно, визнаються у складі витрат, а не у складі гудвілу. На дату придбання покупець зобов'язаний визнавати зобов'язання, пов'язане з сумою умовної винагороди за компанію, яку він купує. Зміни справедливої вартості такого зобов'язання після дати придбання визнаються у відповідних випадках згідно з іншими чинними МСФЗ, а не за допомогою коригування гудвілу. Сфера застосування переглянутого МСФЗ 3 поширюється тепер на об'єднання компаній за участю лише спільних підприємств та на об'єднання компаній винятково шляхом укладення договору. МСФЗ 3 не стосується діяльності Банку, оскільки Банк не планує проводити операцій з об'єднання компаній.

Тлумачення IFRIC 13 «Програми заохочення клієнтів» (чинне для річних періодів, які починаються з 1 липня 2008 року або після цієї дати). Тлумачення IFRIC 13 роз'яснює ситуації, коли суб'єкт господарської діяльності при продажі товарів або наданні послуг використовує програми заохочення клієнтів (наприклад, зароблені бали або безкоштовно надані товари). Така схема є багатокомпонентною, і сума, що підлягає оплаті клієнтом, розподіляється між цими компонентами на основі справедливої вартості. Тлумачення IFRIC 13 не стосується діяльності Банку, оскільки Банк не використовує програм заохочення клієнтів.

Тлумачення IFRIC 15 «Договори на будівництво об'єктів нерухомості» (чинне для річних періодів, які починаються з 1 січня 2009 року або після цієї дати). Тлумачення IFRIC 15 застосовується до обліку доходів та відповідних витрат суб'єктами господарської діяльності, які ведуть будівництво об'єктів нерухомості самостійно або із залученням підрядників, та містить критерії, які дозволяють визначити, в яких випадках договори на будівництво об'єктів нерухомості відповідають сфері застосування МСБО 11 та МСБО 18. Крім того, в ньому описані критерії, які дозволяють визначити, коли слід визнавати доходи за такими операціями. Наразі керівництво Банку оцінює вплив цього тлумачення на фінансову звітність Банку.

Тлумачення IFRIC 16 «Інструменти хеджування чистої інвестиції у закордонну діяльність» (чинне для річних періодів, які починаються з 1 жовтня 2008 року або після цієї дати). Тлумачення IFRIC 16 роз'яснює, до яких валютних ризиків може застосовуватися облік хеджування, та вказує, що перерахунок з функціональної валюти у валюту подання не призводить до виникнення ризику, до якого може застосовуватись облік хеджування. Це тлумачення дозволяє володіти інструментом хеджування будь-якому суб'єкту господарської діяльності або декільком суб'єктам господарської діяльності, що входять до групи, крім закордонної діяльності, стосовно якої здійснюється хеджування. Крім того, це тлумачення роз'яснює порядок розрахунку прибутку або збитку, що переноситься з резерву переоцінки валют на фінансовий результат при вибутті закордонної діяльності, стосовно якої здійснюється хеджування. Суб'єкти господарювання, які готують фінансову звітність, перспективно застосовуватимуть МСБО 39 для припинення обліку хеджування, якщо їхні інструменти хеджування не відповідають критеріям обліку хеджування згідно з IFRIC 16. Тлумачення IFRIC 16 не має впливу на цю фінансову звітність, оскільки Банк не застосовує облік хеджування.

Вартість інвестиції у дочірню компанію, спільно контрольоване підприємство та асоційовану компанію — МСФЗ 1 та зміна МСБО 27 (випущено у травні 2008 року; застосовується до річних періодів, які починаються з 1 січня 2009 року або після цієї дати). Ця зміна дозволяє компаніям, які вперше застосовують МСФЗ, оцінювати інвестицію у дочірню компанію, спільно контрольоване підприємство та асоційовану компанію за справедливою вартістю або за балансовою вартістю, прийнятою в якості умовної вартості, яка показана в окремій фінансовій звітності, складеній відповідно до попередніх правил бухгалтерського обліку. Крім того, ця зміна вимагає визнавати розподіл коштів за рахунок чистих активів об'єктів інвестування, які існували до придбання, у складі фінансового результату, а не як відшкодування вартості інвестиції. Ці зміни не матимуть впливу на фінансову звітність Банку.

6 Нові положення бухгалтерського обліку (продовження)

Статті, що відповідають критеріям обліку хеджування — зміна МСБО 39 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка» (застосовується ретроспективно до річних періодів, які починаються з 1 липня 2009 року або після цієї дати). Ця зміна роз'яснює особливості застосування у конкретних ситуаціях принципів визначення того, чи відповідає ризик, який є предметом хеджування, або частка грошових потоків критеріям обліку хеджування. На думку керівництва Банку, ця зміна не матиме впливу на його фінансову звітність, оскільки Банк не застосовує облік хеджування.

Удосконалення Міжнародних стандартів фінансової звітності (опубліковані у травні 2008 року). У 2007 році Рада з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку прийняла рішення про реалізацію річного проекту з удосконалення МСФЗ як методу, що дозволяє вносити необхідні, але не термінові зміни до існуючих Міжнародних стандартів фінансової звітності. Ці зміни являють собою поєднання змін по суті, роз'яснень та виправлень термінології різних стандартів. Зміни по суті стосуються наступного: класифікація статей, що утримуються для продажу, відповідно до МСФЗ 5 у випадку втрати контролю над дочірньою компанією; можливість віднесення фінансових інструментів, що утримуються для торгівлі, до категорії довгострокових відповідно до МСБО 1; облік продажу активів за МСБО 16, які раніше утримувались для отримання орендного доходу, та класифікація відповідних грошових потоків за МСБО 7 як грошових потоків від операційної діяльності; роз'яснення, що стосується визначення скорочення пенсійного плану за МСБО 19; облік урядових кредитів, виданих за нижчими за ринкові процентними ставками, відповідно до МСБО 20; приведення визначення витрат по позикових коштах у МСБО 23 у відповідність методу ефективної процентної ставки; роз'яснення обліку дочірніх компаній, які утримуються для продажу, відповідно до МСБО 27 та МСФЗ 5; зменшення обсягу вимог щодо розкриття інформації про асоційовані компанії та спільні підприємства відповідно до МСБО 28 та МСБО 31; збільшення обсягу інформації, яку необхідно розкривати відповідно до вимог МСБО 36; роз'яснення обліку витрат на рекламу відповідно до МСБО 38; зміна визначення категорії фінансових інструментів, що обліковуються за справедливою вартістю з віднесенням її змін на фінансовий результат, для приведення його у відповідність принципам обліку хеджування за МСБО 39; визначення облікового підходу до інвестиційної нерухомості, що знаходиться на етапі будівництва, відповідно до МСБО 40; та скорочення обмежень щодо способу визначення справедливої вартості біологічних активів відповідно до МСБО 41. Інші зміни, внесені до МСБО 8, 10, 18, 20, 29, 34, 40, 41 та МСФЗ 7, - це виключно зміни термінології або редакторські зміни, які, на думку РМСБО, взагалі не матимуть впливу на бухгалтерський облік або матимуть мінімальний вплив. Банк не очікує суттєвого впливу цих змін на його фінансову звітність.

Тлумачення IFRIC 17 «Розподіл негрошових активів власникам» (чинне для річних періодів, які починаються з 1 липня 2009 року або після цієї дати). Ця зміна роз'яснює, коли і яким чином визнавати розподіл негрошових активів як дивідендів власникам. Суб'єкт господарювання повинен оцінювати зобов'язання з розподілу негрошових активів як дивідендів його власникам за справедливою вартістю активів, що підлягають розподілу. Прибуток або збиток від вибуття розподілених негрошових активів визнаватиметься у складі фінансового результату після виплати дивідендів суб'єктом господарювання. Тлумачення IFRIC 17 не стосується діяльності Банку, оскільки Банк не розподіляє негрошові активи своїм власникам.

МСФЗ 1 «Перше застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності» (подальша зміна після зміни, прийнятої у грудні 2008 року, застосовується до першої фінансової звітності за МСФЗ за період, що починається з 1 липня 2009 року або після цієї дати). Зміст переглянутого МСФЗ 1 не відрізняється від змісту його попередньої версії, однак змінилася його структура, для того щоб полегшити читачам розуміння МСФЗ 1 та внесення подальших змін. Керівництво Банку дійшло висновку, що цей змінений стандарт не матиме впливу на його фінансову звітність.

Тлумачення IFRIC 18 «Передача активів клієнтами» (чинне для річних періодів, які починаються з 1 липня 2009 року або після цієї дати). Це тлумачення роз'яснює метод обліку передачі активів клієнтами, а саме ті обставини, в яких вони відповідають визначенню активу; визнання активу та оцінку його первісної вартості при початковому визнанні; визначення окремо ідентифікованих послуг (однієї або кількох послуг, які надаються в обмін на переданий актив); визнання доходів та облік переданих клієнтами грошових коштів. На думку керівництва Банку, це тлумачення не матиме впливу на його фінансову звітність.

6 Нові положення бухгалтерського обліку (продовження)

Удосконалення розкриття інформації про фінансові інструменти – Зміна МСФЗ 7 «Фінансові інструменти: розкриття інформації» (опублікована у березні 2009 року; застосовується до річних періодів, які починаються з 1 січня 2009 року або після цієї дати). Ця зміна вимагає розкривати більший обсяг інформації про оцінку справедливої вартості та ризик ліквідності. Суб'єкти господарювання будуть зобов'язані розкривати у фінансовій звітності інформацію про аналіз фінансових інструментів із використанням трирівневої ієрархії оцінки справедливої вартості. Зміна МСФЗ 7 а) роз'яснює, що до аналізу зобов'язань за строками погашення включаються договори про надані фінансові гарантії за максимальною сумою гарантії у найбільш ранньому періоді, в якому може надійти вимога про оплату гарантії; б) вимагає розкривати у фінансовій звітності інформацію про строки, що залишились до погашення похідних фінансових інструментів відповідно до договору, якщо строки погашення відповідно до договору мають велике значення для розуміння строків грошових потоків. Крім того, суб'єкти господарювання будуть зобов'язані розкривати інформацію про аналіз за строками фінансових активів, які вони утримують для управління ризиком ліквідності, якщо така інформація є необхідною для надання змоги користувачам фінансової звітності оцінити характер та ступінь ризику ліквідності. Наразі керівництво Банку оцінює вплив цієї зміни на розкриття інформації у його фінансовій звітності.

Якщо інше не вказано вище, не очікується суттєвого впливу цих нових стандартів та тлумачень на фінансову звітність Банку.

7 Грошові кошти та їх еквіваленти

<i>У тисячах українських гривень</i>	2008 рік	2007 рік
Грошові кошти у касі	209 766	183 844
Залишок на рахунку в НБУ	104 978	134 701
Кореспондентські рахунки в інших банках		
- Україна	115	-
- Інші країни	218 229	65 335
Розміщення коштів в інших банках строком до трьох місяців	-	55 169
Всього грошових коштів та їх еквівалентів	533 088	439 049

На 31 грудня 2008 року обов'язковий резерв в НБУ розраховується як проста середня протягом місяця (на 31 грудня 2007 року – протягом місяця) і повинен утримуватися на рівні від 0 до 5 процентів (на 31 грудня 2007 року – від 0,5 до 5 процентів) від певних зобов'язань Банку. Відповідно, сума цього залишку може змінюватися з дня на день. Залишок обов'язкового резерву за грудень 2008 року становив 114 439 тисяч гривень (за грудень 2007 року - 85 723 тисячі гривень). Для покриття обов'язкових резервів Банк може зараховувати лише залишок на рахунку в Національному банку України (в 2007 році – залишок на рахунку в Національному банку України). По обов'язкових резервах проценти не нараховуються.

Станом на 31 грудня 2008 року, відповідно до вимог НБУ, Банк повинен був утримувати залишок на рахунку в НБУ на рівні не менше 90% (у 2007 році – не менше, ніж 100%) від обов'язкового резерву за попередній місяць. До Банку не будуть застосовані санкції, якщо він не виконає ці вимоги менше, ніж 30 разів за 3-місячний строк.

Станом на 31 грудня 2008 року кредитна якість грошових коштів та їх еквівалентів, визначена на підставі рейтингу рейтингової агенції Moody's, є такою:

	Грошові кошти в касі	Залишок на рахунку в НБУ	Кореспондентські рахунки в інших банках	Розміщення коштів в інших банках строком до трьох місяців	Всього
<i>У тисячах українських гривень</i>					
<i>Не прострочені та не знецінені</i>					
- Грошові кошти в касі	209 766	-	-	-	209 766
- Залишок на рахунку в НБУ	-	104 978	-	-	104 978
- Рейтинг Aa1 - Aa3	-	-	208 136	-	208 136
- Рейтинг B1 - B3	-	-	2 030	-	2 030
- Рейтинг C1 - C3	-	-	5 493	-	5 493
- Рейтинг D1 - D3	-	-	1 953	-	1 953
- Без рейтингу	-	-	732	-	732
Всього грошових коштів та їх еквівалентів	209 766	104 978	218 344	-	533 088

Станом на 31 грудня 2008 року Банк мав сукупний залишок на рахунку в одному банку-контрагенті у сумі 181 888 тисяч гривень, або 82% від загальної суми кореспондентських рахунків в інших банках. Ця сума була отримана в доларах США від РКО BP S.A. (Польща) для цілей фінансування кредитної діяльності Банку.

7 Грошові кошти та їх еквіваленти (продовження)

Станом на 31 грудня 2007 року кредитна якість грошових коштів та їх еквівалентів є такою:

	Грошові кошти в касі	Залишок на рахунку в НБУ	Кореспондентські рахунки в інших банках	Розміщення коштів в інших банках строком до трьох місяців	Всього
<i>У тисячах українських гривень</i>					
<i>Не прострочені та не знецінені</i>					
- Грошові кошти в касі	183 844	-	-	-	183 844
- Залишок на рахунку в НБУ	-	134 701	-	-	134 701
- Рейтинг Aa1 - Aa3	-	-	58 922	18 715	77 637
- Рейтинг B1 - B3	-	-	5 538	25 348	30 886
- Без рейтингу	-	-	875	11 106	11 981
Всього грошових коштів та їх еквівалентів	183 844	134 701	65 335	55 169	439 049

Аналіз грошових коштів та їх еквівалентів за процентними ставками поданий у Примітці 26. Інформація про залишки за операціями з пов'язаними сторонами наведена в Примітці 32.

8 Цінні папери за справедливою вартістю, зміни якої відносяться на фінансовий результат

<i>У тисячах українських гривень</i>	2008 рік	2007 рік
Державні облігації України	-	100 710
Облігації компаній	24 254	83 658
Інвестиційні сертифікати	-	24 148
Всього боргових цінних паперів	24 254	208 516
Всього цінних паперів за справедливою вартістю, зміни якої відносяться на фінансовий результат	24 254	208 516

Банк безвідклично відніс зазначені вище цінні папери, які не входять до його торгового портфелю, у категорію цінних паперів, що обліковуються за справедливою вартістю, зміни якої відносяться на фінансовий результат. Ці цінні папери відповідають критеріям класифікації цінних паперів, що обліковуються за справедливою вартістю, зміни якої відносяться на фінансовий результат, оскільки відповідно до стратегії, визначеної у бізнес-плані, керівництво Банку оцінює результати операцій з цими цінними паперами на підставі їхньої справедливої вартості.

8 Цінні папери за справедливою вартістю, зміни якої відносяться на фінансовий результат (продовження)

Цінні папери, віднесені до категорії за справедливою вартістю, зміни якої відносяться на фінансовий результат, відображаються за справедливою вартістю, що також відображає зменшення їх балансової вартості, зумовлене кредитним ризиком. Оскільки цінні папери відображаються за справедливою вартістю, визначеною на підставі відкритих ринкових даних, Банк не аналізує та не відстежує ознак знецінення. Нижче наведений аналіз боргових цінних паперів, віднесених до категорії за справедливою вартістю, зміни якої відносяться на фінансовий результат, за кредитною якістю станом на 31 грудня 2008 року:

<i>У тисячах українських гривень</i>	Державні облігації України	Облігації компаній	Інвестиційні сертифікати	Всього
<i>Не прострочені та не знецінені (за справедливою вартістю)</i>				
- з рейтингом від uaBB- до uaBB+	-	3 954	-	3 954
- без рейтингу	-	20 300	-	20 300
Всього боргових цінних паперів, віднесених до категорії за справедливою вартістю, зміни якої відносяться на фінансовий результат	-	24 254	-	24 254

Нижче наведений аналіз боргових цінних паперів, віднесених до категорії за справедливою вартістю, зміни якої відносяться на фінансовий результат, за кредитною якістю станом на 31 грудня 2007 року:

<i>У тисячах українських гривень</i>	Державні облігації України	Облігації компаній	Інвестиційні сертифікати	Всього
<i>Не прострочені та не знецінені (за справедливою вартістю)</i>				
- Уряд України	100 710	-	-	100 710
- з рейтингом від uaBBB- до uaBBB+	-	14 858	-	14 858
- з рейтингом від uaBB- до uaBB+	-	44 171	-	44 171
- з рейтингом від uaB- до uaB+	-	12 702	-	12 702
- без рейтингу	-	10 807	24 148	34 955
Всього не прострочених та не знецінених	100 710	82 538	24 148	207 396
<i>Прострочені (за справедливою вартістю)</i>				
- прострочені менше ніж 30 днів	-	1 120	-	1 120
Всього прострочених	-	1 120	-	1 120
Всього боргових цінних паперів, віднесених до категорії за справедливою вартістю, зміни якої відносяться на фінансовий результат	100 710	83 658	24 148	208 516

Поданий вище кредитний аналіз базується на кредитних рейтингах, присвоєних українською рейтинговою компанією «Кредит-Рейтинг».

Станом на 31 грудня 2007 року Державні облігації України балансовою вартістю 59 657 тисяч гривень були передані у заставу як забезпечення короткострокового кредиту, отриманого від українського банку. Див. Примітку 14.

Аналіз цінних паперів за справедливою вартістю, зміни якої відносяться на фінансовий результат, за процентними ставками поданий у Примітці 26.

9 Заборгованість інших банків

<i>У тисячах українських гривень</i>	2008 рік	2007 рік
Короткострокові розміщення коштів в інших банках	-	95 950
Гарантійні депозити	5 017	3 921
Всього заборгованості інших банків	5 017	99 871

Станом на 31 грудня 2008 року до складу гарантійних депозитів входить заборгованість двох українських банків у сумі, еквівалентній 5 017 тисяч гривень (у 2007 році – 3 921 тисяча гривень), розміщена як гарантійні депозити у доларах США за картковими розрахунками та переказами коштів. Як правило, такі депозити є безпроцентними.

Заборгованість інших банків є незабезпеченою. Нижче поданий аналіз заборгованості інших банків за кредитною якістю станом на 31 грудня 2008 року та 31 грудня 2007 року. Цей аналіз базується на рейтингах, присвоєних міжнародною кредитною рейтинговою агенцією Moody's.

<i>У тисячах українських гривень</i>	Короткострокові розміщення коштів в інших банках	Гарантійні депозити	Всього
<i>Не прострочені та не знецінені</i>			
- Рейтинг B1 - B3	-	2 139	2 139
- Рейтинг D1 - D3	-	2 878	2 878
Всього заборгованості інших банків	-	5 017	5 017

Нижче поданий аналіз заборгованості інших банків за кредитною якістю станом на 31 грудня 2007 року:

<i>У тисячах українських гривень</i>	Короткострокові розміщення коштів в інших банках	Гарантійні депозити	Всього
<i>Не прострочені та не знецінені</i>			
- Рейтинг Aa1 - Aa3	95 950	-	95 950
- Рейтинг B1 - B3	-	3 921	3 921
Всього заборгованості інших банків	95 950	3 921	98 871

Станом на 31 грудня 2007 року короткострокові розміщення коштів в інших банків включають кредити у доларах США чотирьом банкам країн ОЕСР у сумі 95 950 тисяч гривень, видані за рахунок короткострокового кредиту, отриманого від акціонера Банку.

Інформацію про розрахункову справедливу вартість кожної категорії заборгованості інших банків подано у Примітці 30. Аналіз заборгованості інших банків за процентними ставками поданий у Примітці 26.

10 Кредити та аванси клієнтам

<i>У тисячах українських гривень</i>	2008 рік	2007 рік
Кредити юридичним особам	3 564 134	2 671 322
Кредити фізичним особам – споживчі кредити	562 608	315 020
Кредити фізичним особам – іпотечні кредити	1 123 987	591 592
Угоди зворотного «репо»	28 517	1 305
Мінус: резерв на знецінення кредитів	(731 034)	(148 633)
Всього кредитів та авансів клієнтам	4 548 212	3 430 606

Станом на 31 грудня 2008 року кредити та аванси клієнтам у сумі 28 517 тисяч гривень (у 2007 році – 1 305 тисяч гривень) фактично забезпечені цінними паперами, придбаними за угодами «зворотного репо», справедлива вартість яких складає 3 850 тисяч гривень (у 2007 році – 1 010 тисяч гривень). З цих цінних паперів Банк має право продати або передати у заставу цінні папери справедливою вартістю 3 850 тисяч гривень (у 2007 році – 1 010 тисяч гривень).

Станом на 31 грудня 2008 року кредити та аванси клієнтам у сумі 142 976 тисяч гривень (на 31 грудня 2007 року – 104 803 тисячі гривень) фактично забезпечені депозитами клієнтів у сумі 165 427 тисяч гривень (на 31 грудня 2007 року – 135 242 тисячі гривень). Див. Примітку 15.

Протягом 2008 року в сумі резерву на знецінення кредитів відбулися такі зміни:

<i>У тисячах українських гривень</i>	Кредити юридичним особам	Споживчі кредити	Іпотечні кредити	Угоди зворотного «репо»	Всього
Резерв на знецінення кредитів на 1 січня 2008 р.	129 375	11 842	7 121	295	148 633
Резерв на знецінення кредитів протягом року	386 023	42 244	115 363	24 372	568 002
Кредити та аванси клієнтам, списані протягом року як безнадійні	(8 102)	(23)	-	-	(8 125)
Курсові різниці	15 260	2 252	5 012	-	22 524
Резерв на знецінення кредитів на 31 грудня 2008 р.	522 556	56 315	127 496	24 667	731 034

Протягом 2007 року в сумі резерву на знецінення кредитів відбулися такі зміни:

<i>У тисячах українських гривень</i>	Кредити юридичним особам	Споживчі кредити	Іпотечні кредити	Угоди зворотного «репо»	Всього
Резерв на знецінення кредитів на 1 січня 2007 р.	123 180	3 958	-	-	127 138
Резерв на знецінення кредитів протягом року	6 602	7 758	7 121	295	21 776
Кредити та аванси клієнтам, списані протягом року як безнадійні	(547)	-	-	-	(547)
Курсові різниці	140	126	-	-	266
Резерв на знецінення кредитів на 31 грудня 2007 р.	129 375	11 842	7 121	295	148 633

10 Кредити та аванси клієнтам (продовження)

Концентрація клієнтського кредитного портфелю за галузями економіки є такою:

<i>У тисячах українських гривень</i>	2008 рік		2007 рік	
	Сума	%	Сума	%
Фізичні особи	1 686 595	32	906 612	25
Торгівля	1 218 116	23	931 882	26
Виробництво	637 666	12	414 897	12
Сільське господарство та харчова промисловість	608 468	12	430 913	12
Нерухомість та будівництво	332 692	6	214 810	6
Інші послуги	210 083	4	249 637	7
Спорт та послуги відпочинку	137 788	3	92 784	3
Транспортна галузь	98 132	2	85 909	2
Фінансові послуги	97 459	2	101 185	3
Гірничовидобувна промисловість	69 881	1	42 281	1
Готелі	56 500	1	-	-
Інше	125 866	2	108 329	3
Всього кредитів та авансів клієнтам (до знецінення)	5 279 246	100	3 579 239	100

Станом на 31 грудня 2008 року Банк мав 10 позичальників (у 2007 році – 5 позичальників), які отримали кредити на загальну суму понад 40 000 тисяч гривень кожний. Загальна сума цих кредитів становить 616 054 тисячі гривень (у 2007 році – 225 447 тисяч гривень), або 12 % від загальної суми кредитного портфелю (у 2007 році – 6 % від загальної суми кредитного портфелю).

Нижче подано інформацію про заставу станом на 31 грудня 2008 року:

<i>У тисячах українських гривень</i>	Кредити юридичним особам	Споживчі кредити	Іпотечні кредити	Угоди зворотного «репо»	Всього
Незабезпечені кредити	527 597	175 715	102 762	-	806 074
Кредити, забезпечені:					
- об'єктами житлової нерухомості	115 952	5 472	671 976	-	793 400
- іншими об'єктами нерухомості	1 781 626	5 366	288 511	-	2 075 503
- грошовими депозитами	122 208	19 613	1 155	-	142 976
- іншими активами	1 016 751	356 442	59 583	28 517	1 461 293
Всього кредитів та авансів клієнтам (до знецінення)	3 564 134	562 608	1 123 987	28 517	5 279 246

Нижче подано інформацію про заставу станом на 31 грудня 2007 року:

<i>У тисячах українських гривень</i>	Кредити юридичним особам	Споживчі кредити	Іпотечні кредити	Угоди зворотного «репо»	Всього
Незабезпечені кредити	311 832	68 549	13 177	-	393 558
Кредити, забезпечені:					
- об'єктами житлової нерухомості	86 546	2 454	359 430	-	448 430
- іншими об'єктами нерухомості	1 338 298	1 384	183 087	-	1 522 769
- грошовими депозитами	81 968	20 745	2 090	-	104 803
- іншими активами	852 678	221 888	33 808	1 305	1 109 679
Всього кредитів та авансів клієнтам (до знецінення)	2 671 322	315 020	591 592	1 305	3 579 239

10 Кредити та аванси клієнтам (продовження)

Нижче поданий аналіз кредитів за кредитною якістю станом на 31 грудня 2008 року:

<i>У тисячах українських гривень</i>	Кредити юридичним особам	Споживчі кредити	Іпотечні кредити	Угоди зворотного «репо»	Всього
<i>Не прострочені та не знецінені</i>					
- Високоякісні кредити	598 518	350 799	572 311	-	1 521 628
- Стандартні кредити	550 821	26 807	62 829	-	640 457
- Субстандартні кредити	73 934	2 152	6 198	-	82 284
- Кредити, умови яких були переглянуті у 2008 році	388 625	164	1 218	-	390 007
Всього не прострочених та не знецінених	1 611 898	379 922	642 556	-	2 634 376
<i>Прострочені, але не знецінені</i>					
- прострочені менше ніж 30 днів	439 793	74 779	173 174	-	687 746
- прострочені від 30 до 90 днів	327 929	40 380	139 708	-	508 017
Всього прострочених, але не знецінених	767 722	115 159	312 882	-	1 195 763
<i>Кредити, визначені окремо як знецінені (загальна сума)</i>					
- прострочені менше ніж 30 днів	290 320	-	-	28 517	318 837
- прострочені від 30 до 90 днів	248 813	-	7 206	-	256 019
- прострочені від 90 до 180 днів	161 505	28 237	41 400	-	231 142
- прострочені від 180 до 360 днів	198 113	18 530	69 025	-	285 668
- прострочені більше 360 днів	285 763	20 760	50 918	-	357 441
Всього окремо знецінених кредитів (загальна сума)	1 184 514	67 527	168 549	28 517	1 449 107
Мінус: резерви на знецінення	(522 556)	(56 315)	(127 496)	(24 667)	(731 034)
Всього кредитів та авансів клієнтам	3 041 578	506 293	996 491	3 850	4 548 212

Банк класифікує кредити та аванси клієнтам за кредитною якістю відповідно до класифікації, встановленої нормативними вимогами НБУ. Банк поділяє поточні та не знецінені кредити за наступними категоріями з точки зору кредитного ризику:

Високоякісні кредити. До цієї категорії включено кредити, які відповідно до нормативних вимог НБУ відносяться до категорії «стандартні кредити». До цієї категорії відносяться кредити із незначним кредитним ризиком, про що свідчать міцний фінансовий стан позичальника та якісне обслуговування кредиту.

Стандартні кредити. До цієї категорії включено кредити, які відповідно до нормативних вимог НБУ відносяться до категорії «кредити під контролем». До цієї категорії відносяться кредити із незначним кредитним ризиком, який, однак, може зрости внаслідок несприятливих умов; ці кредити видаються позичальникам, які мають стабільний фінансовий стан і успішну історію погашення кредитів, або позичальникам, які мають міцний фінансовий стан і поточні платежі за кредитами яких є простроченими не більше 90 днів.

Субстандартні кредити. До цієї категорії відносяться кредити із значним кредитним ризиком, про що свідчать слабкий фінансовий стан позичальника та якісне обслуговування кредиту або стабільний фінансовий стан позичальника та неякісне обслуговування кредиту.

10 Кредити та аванси клієнтам (продовження)

Нижче поданий аналіз кредитів за кредитною якістю станом на 31 грудня 2007 року:

<i>У тисячах українських гривень</i>	Кредити юридичним особам	Споживчі кредити	Іпотечні кредити	Угоди зворотного «репо»	Всього
<i>Не прострочені та не знецінені</i>					
- Високоякісні кредити	1 137 640	265 502	465 739	-	1 868 881
- Стандартні кредити	793 623	26 333	60 437	1 305	881 698
- Субстандартні кредити	39 315	20 621	29 874	-	89 810
- Кредити, умови яких були переглянуті у 2007 році	307 358	95	6 704	-	314 157
Всього не прострочених та не знецінених	2 277 936	312 551	562 754	1 305	3 154 546
<i>Прострочені, але не знецінені</i>					
- прострочені менше ніж 30 днів	47 576	1 294	800	-	49 670
- прострочені від 30 до 90 днів	6 313	3	-	-	6 316
Всього прострочених, але не знецінених	53 889	1 297	800	-	55 986
<i>Кредити, визначені окремо як знецінені (загальна сума)</i>					
- прострочені менше ніж 30 днів	243 496	-	28 027	-	271 523
- прострочені від 30 до 90 днів	2 554	-	-	-	2 554
- прострочені від 90 до 180 днів	8 315	5	-	-	8 320
- прострочені від 180 до 360 днів	5 793	459	-	-	6 252
- прострочені більше 360 днів	79 339	708	11	-	80 058
Всього окремо знецінених кредитів (загальна сума)	339 497	1 172	28 038	-	368 707
Мінус: резерви на знецінення	(129 375)	(11 842)	(7 121)	(295)	(148 633)
Всього кредитів та авансів клієнтам	2 541 947	303 178	584 471	1 010	3 430 606

Банк застосував методику розрахунку резервів щодо кредитного портфелю відповідно до МСБО 39 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка» та створив резерви на покриття збитків від знецінення кредитів, які були понесені, але які ще не були конкретно зіставлені з будь-яким окремим кредитом у кредитному портфелі до звітної дати. Політика Банку передбачає віднесення кожного кредиту до категорії не прострочених та не знецінених, поки не буде отримане об'єктивне свідчення того, що кредит є знеціненим. В результаті застосування цієї облікової політики та методики визначення знецінення кредитного портфелю сума резервів на знецінення може перевищувати загальну суму окремо знецінених кредитів.

10 Кредити та аванси клієнтам (продовження)

Основні фактори, які враховує Банк при визначенні того, чи є кредит знеціненим, – це його прострочений статус, фінансовий стан позичальника та можливість реалізації застави, за її наявності. На підставі цього Банком наведений вище аналіз за строками прострочки за кредитами, які окремо були визначені як знецінені.

Нижче показано справедливу вартість забезпечення за простроченими, але не знеціненими кредитами та за кредитами, які окремо були визначені як знецінені, станом на 31 грудня 2008 року:

<i>У тисячах українських гривень</i>	Кредити юридичним особам	Споживчі кредити	Іпотечні кредити	Угоди зворотного «репо»	Всього
<i>Справедлива вартість застави – кредити прострочені, але не знецінені</i>					
- об'єкти житлової нерухомості	51 402	1 270	93 455	-	249 785
- інші об'єкти нерухомості	317 885	424	77 171	-	697 451
- грошові депозити	24 604	790	635	-	41 007
- інші активи	236 697	31 595	5 941	-	516 924
<i>Справедлива вартість застави – кредити, визначені окремо як знецінені</i>					
- об'єкти житлової нерухомості	25 576	1 235	77 183	-	10 378
- інші об'єкти нерухомості	928 391	188	77 238	-	756 244
- грошові депозити	14 576	10 123	418	-	10 138
- інші активи	381 932	27 984	3 395	3 850	234 010
Всього	1 981 063	73 609	335 436	3 850	2 393 958

Нижче показано справедливу вартість застави за простроченими, але не знеціненими кредитами та за кредитами, які окремо були визначені як знецінені, станом на 31 грудня 2007 року:

<i>У тисячах українських гривень</i>	Кредити юридичним особам	Споживчі кредити	Іпотечні кредити	Угоди зворотного «репо»	Всього
<i>Справедлива вартість застави – кредити прострочені, але не знецінені</i>					
- об'єкти житлової нерухомості	3 290	-	1 852	-	5 142
- інші об'єкти нерухомості	193 367	-	-	-	193 367
- грошові депозити	1 054	-	-	-	1 054
- інші активи	37 338	1 223	-	-	38 561
<i>Справедлива вартість застави – кредити, визначені окремо як знецінені</i>					
- об'єкти житлової нерухомості	5 138	-	-	-	5 138
- інші об'єкти нерухомості	90 759	-	171	-	90 930
- грошові депозити	1 527	-	-	-	1 527
- інші активи	237 909	1 302	-	-	239 211
Всього	570 382	2 525	2 023	-	574 930

Сума не прострочених та не знецінених кредитів, умови яких переглянуті, являє собою балансову вартість кредитів, умови яких були переглянуті і які інакше були б простроченими чи знеціненими. Прострочені, але не знецінені кредити – це передусім забезпечені заставою кредити, справедлива вартість застави за якими покриває прострочені процентні платежі та виплати основної суми. Суми, обліковані як прострочені, але не знецінені, являють собою весь залишок за такими кредитами, а не лише прострочені суми окремих платежів.

10 Кредити та аванси клієнтам (продовження)

Справедлива вартість об'єктів житлової нерухомості станом на звітну дату була розрахована шляхом індексації сум, визначених працівниками кредитного відділу Банку на дату видачі кредиту, з урахуванням середньої зміни цін на об'єкти житлової нерухомості у відповідних містах та регіонах. Справедлива вартість інших об'єктів нерухомості та інших активів була визначена кредитним відділом Банку на підставі внутрішніх положень Банку.

Інформацію про розрахункову справедливу вартість кожної категорії кредитів та авансів клієнтам подано у Примітці 30. Аналіз кредитів та авансів клієнтам за процентними ставками поданий у Примітці 26. Інформація про залишки за операціями з пов'язаними сторонами наведена в Примітці 32.

11 Інвестиційні цінні папери для подальшого продажу

<i>У тисячах українських гривень</i>	2008 рік	2007 рік
Державні облігації України	40 624	-
Облігації компаній	42 970	-
Всього боргових цінних паперів	83 594	-
Акції компаній	30	30
Всього інвестиційних цінних паперів для подальшого продажу	83 624	30

Нижче поданий аналіз боргових цінних паперів за кредитною якістю станом на 31 грудня 2008 року:

<i>У тисячах українських гривень</i>	Державні облігації України	Облігації компаній	Всього
<i>Не прострочені та не знецінені</i>			
- Уряд України	40 624	-	40 624
- з рейтингом від uaBBB- до uaBBB+	-	28 614	28 614
- з рейтингом від uaBB- до uaBB+	-	7 004	7 004
- без рейтингу	-	5 028	5 028
Всього не прострочених та не знецінених	40 624	40 646	81 270
<i>Боргові цінні папери, визначені окремо як знецінені (загальна сума)</i>			
- прострочені менше ніж 30 днів	-	13 508	13 508
Всього боргових цінних паперів, визначених окремо як знецінені (загальна сума)	-	13 508	13 508
Мінус резерв на знецінення	-	(11 184)	(11 184)
Всього боргових цінних паперів для подальшого продажу	40 624	42 970	83 594

Поданий вище кредитний аналіз базується на кредитних рейтингах, присвоєних українською рейтинговою компанією «Кредит-Рейтинг».

11 Інвестиційні цінні папери для подальшого продажу (продовження)

Основний фактор, який враховує Банк при визначенні того, чи є борговий цінний папір знеціненим, – це його прострочений статус. На підставі цього Банком наведений вище аналіз за строками прострочення боргових цінних паперів, які окремо були визначені як знецінені.

Боргові цінні папери є незабезпеченими.

У сумі інвестиційних цінних паперів для подальшого продажу відбулися такі зміни:

<i>У тисячах українських гривень</i>	Прим.	2008 рік	2007 рік
Балансова вартість на 1 січня		30	929
Знецінення інвестиційних цінних паперів для подальшого продажу		(11 184)	(9)
Процентний дохід нарахований	25	23 098	-
Процентний дохід отриманий		(20 799)	-
Придбання		500 101	-
Вибуття		(407 622)	(890)
Балансова вартість на 31 грудня		83 624	30

12 Приміщення, вдосконалення орендованого майна, обладнання та нематеріальні активи

У тисячах українських гривень	Прим.	Примі- щення та вдоско- налення орендо- ваного майна	Комп'ю- тери та облад- нання	Меблі та присто- сування	Транс- портні засоби	Незавер- шене будів- ництво	Всього приміщень, вдоскона- лень орен- дованого майна та обладнання	Ліцензії на комп'ю- терне програ- мне за- без- печення	Всього
Первісна вартість на 1 січня 2007 р. Накопичена амортизація		102 524 (13 427)	73 768 (27 428)	30 091 (14 000)	8 812 (4 777)	44 016 -	259 211 (59 632)	9 563 (4 165)	268 774 (63 797)
Балансова вартість на 1 січня 2007 р.		89 097	46 340	16 091	4 035	44 016	199 579	5 398	204 977
Надходження Переведення до іншої категорії Вибуття Амортизаційні відрахування		577 31 465 (63) 23	48 637 - (111) (10 262)	18 648 - (114) (7 026)	4 117 - - (1 535)	89 861 (31 465) - -	161 840 - (288) (21 154)	12 794 - (5) (2 528)	174 634 - (293) (23 682)
Залишкова вартість на 31 грудня 2007 р.		118 745	84 604	27 599	6 617	102 412	339 977	15 659	355 636
Первісна вартість на 31 грудня 2007 р. Накопичена амортизація		134 503 (15 758)	122 294 (37 690)	48 625 (21 026)	12 929 (6 312)	102 412 -	420 763 (80 786)	22 352 (6 693)	443 115 (87 479)
Залишкова вартість на 31 грудня 2007 р.		118 745	84 604	27 599	6 617	102 412	339 977	15 659	355 636
Надходження Переведення до іншої категорії Вибуття Амортизаційні відрахування		- 38 278 (4 686) 23	28 843 - (2 913) (25 864)	6 864 - (1 028) (6 716)	2 821 - (1 900) (2 106)	47 574 (38 278) - -	86 102 - (10 527) (47 024)	10 443 - (54) (1 717)	96 545 - (10 581) (48 741)
Залишкова вартість на 31 грудня 2008 р.		139 999	84 670	26 719	5 432	111 708	368 528	24 331	392 859
Первісна вартість на 31 грудня 2008 р. Накопичена амортизація		168 095 (28 096)	148 224 (63 554)	54 461 (27 742)	13 850 (8 418)	111 708 -	496 338 (127 810)	32 741 (8 410)	529 079 (136 220)
Залишкова вартість на 31 грудня 2008 р.		139 999	84 670	26 719	5 432	111 708	368 528	24 331	392 859

Незавершене будівництво – це переважно будівництво та переобладнання приміщень для відділень Банку. Після завершення активи переводяться до складу приміщень.

13 Інші фінансові та нефінансові активи

<i>У тисячах українських гривень</i>	Прим.	2008 рік	2007 рік
<i>Інші фінансові активи</i>			
Нараховані доходи		7 936	6 042
Дебіторська заборгованість за операціями з цінними паперами		5 735	294
Похідні фінансові інструменти	29	725	-
Мінус: резерв під інші фінансові активи		(6 999)	(1 276)
Всього інших фінансових активів		7 397	5 060
<i>Інші нефінансові активи</i>			
Передоплата за товари та незавершене будівництво		13 861	13 723
Заставне майно, що перейшло у власність Банку		7 487	10 509
Передоплата за послуги		3 128	6 858
Передоплачені витрати		3 113	-
Передоплата з податків, крім податку на прибуток		2 911	2 938
Товарно-матеріальні запаси		1 388	1 141
Інше		2 031	506
Мінус: резерв під інші нефінансові активи		(6 106)	(4 515)
Всього інших нефінансових активів		27 813	31 160
Всього інших фінансових та нефінансових активів		35 210	36 220

Заставне майно, що перейшло у власність Банку, являє собою об'єкти нерухомості, отримані Банком у розрахунок за простроченими кредитами. Банк планує реалізувати ці активи у найближчому майбутньому. Ці активи були визнані за справедливою вартістю при придбанні.

У 2008 році у сумі резерву на знецінення інших фінансових активів відбулися такі зміни:

<i>У тисячах українських гривень</i>	2008 рік	2007 рік
Резерв на знецінення на 1 січня	1 276	801
Резерв на знецінення інших активів протягом року	5 723	583
Суми, списані протягом року як безнадійні	-	(132)
Курсові різниці	-	24
Резерв на знецінення на 31 грудня	6 999	1 276

У 2008 році у сумі резерву на знецінення інших нефінансових активів відбулися такі зміни:

<i>У тисячах українських гривень</i>	2008 рік	2007 рік
Резерв на знецінення на 1 січня	4 515	4 018
Резерв на знецінення інших активів протягом року	1 591	879
Суми, списані протягом року як безнадійні	-	(469)
Курсові різниці	-	87
Резерв на знецінення на 31 грудня	6 106	4 515

14 Заборгованість перед іншими банками

<i>У тисячах українських гривень</i>	2008 рік	2007 рік
Кореспондентські рахунки та депозити «овернайт» інших банків	6 269	2 743
Строкові депозити та кредити від інших банків	1 704 738	793 526
Угоди «репо» з іншими банками	-	60 000
Всього заборгованості перед іншими банками	1 711 007	856 269

Станом на 31 грудня 2008 року до складу строкових депозитів та кредитів входили 1 539 663 тисячі гривень (у 2007 році – 420 743 тисячі гривень), отримані від РКО BP S.A (Польща).

Станом на 31 грудня 2008 року до складу строкових депозитів та кредитів входили кредити у сумі 103 403 тисячі гривень (у 2007 році – 55 141 тисяча гривень), отримані від ЄБРР для фінансування операцій з кредитування клієнтів.

Станом на 31 грудня 2007 року до суми кредитів від інших банків входять 60 052 тисячі гривень, забезпечені цінними паперами Банку, віднесеними до категорії цінних паперів, що обліковуються за справедливою вартістю, зміни якої відносяться на фінансовий результат, у сумі 59 657 тисяч гривень. Див. Примітку 8.

Інформацію про справедливу вартість кожної категорії заборгованості перед іншими банками подано у Примітці 30. Аналіз заборгованості перед іншими банками за процентними ставками наведено в Примітці 26. Інформацію про залишки за операціями з пов'язаними сторонами подано в Примітці 32.

15 Кошти клієнтів

<i>У тисячах українських гривень</i>	2008 рік	2007 рік
Юридичні особи		
- Поточні/розрахункові рахунки	577 437	542 750
- Строкові депозити	516 191	617 085
Фізичні особи		
- Поточні рахунки/рахунки до запитання	267 142	306 869
- Строкові депозити	2 170 820	1 694 079
Всього коштів клієнтів	3 531 590	3 160 783

15 Кошти клієнтів (продовження)

Розподіл коштів клієнтів за галузями економіки наведено нижче:

<i>У тисячах українських гривень</i>	2008 рік		2007 рік	
	Сума	%	Сума	%
Фізичні особи	2 437 962	69	2 000 948	63
Транспорт та зв'язок	218 124	6	322 550	10
Торівля	216 804	6	195 201	7
Нерухомість	160 246	5	165 705	5
Виробництво	156 111	4	160 106	5
Фінансові послуги	130 352	4	127 354	4
Послуги	95 387	3	132 303	4
Сільське господарство	20 753	-	8 244	-
Інше	95 851	3	48 372	2
Всього коштів клієнтів	3 531 590	100	3 160 783	100

Станом на 31 грудня 2008 року Банк мав 16 клієнтів (у 2007 році – 15 клієнтів) із залишками на рахунках понад 10 000 тисяч гривень кожний. Загальна сума коштів на рахунках цих клієнтів становила 438 671 тисяча гривень (у 2007 році – 603 060 тисяч гривень), або 12% (у 2007 році – 19%) від загального обсягу коштів клієнтів.

Станом на 31 грудня 2008 року кошти клієнтів включають депозити у сумі 6 495 тисяч гривень (у 2007 році – 5 466 тисяч гривень), розміщені як забезпечення безвідкличних зобов'язань за імпорнтними акредитивами. Див. Примітку 28.

Станом на 31 грудня 2008 року до складу коштів клієнтів входять депозити в сумі 165 427 тисяч гривень (у 2007 році – 135 242 тисячі гривень), що являють собою забезпечення наданих кредитів клієнтам у загальній сумі 142 976 тисяч гривень (у 2007 році – 104 803 тисячі гривень). Див. Примітку 10.

Інформацію про справедливу вартість кожної категорії коштів клієнтів подано у Примітці 30. Аналіз коштів клієнтів за процентними ставками поданий у Примітці 26. Інформація про залишки за операціями з пов'язаними сторонами наведена в Примітці 32.

16 Випущені боргові цінні папери

<i>У тисячах українських гривень</i>	2008 рік	2007 рік
Облігації, випущені на внутрішньому ринку		
Серія А	25 380	25 400
Серія В	49 630	-
Всього випущених боргових цінних паперів	75 010	25 400

16 Випущені боргові цінні папери (продовження)

Станом на 31 грудня 2008 року випущені боргові цінні папери Банку, деноміновані у гривнях, склали 75 010 тисяч гривень (на 31 грудня 2007 року – 25 400 тисяч гривень). Ці облігації були випущені на зазначених нижче умовах:

Серія облігацій	Номинальна вартість (у тисячах українських гривень)	Купонна ставка	Доходність до погашення	Строк погашення	Право дострокового погашення та зміни процентної ставки
Серія А	25 000	13,75%	24%	20 лютого 2012 р.	Лютий 2009 р.
Серія В	50 750	13,00%	23%	20 червня 2013 р.	Червень 2009 р.

Всього випущених боргових цінних паперів

75 750

За умовами емісії облігацій їх власники мають право дострокового погашення облігацій за номінальною вартістю.

Інформацію про справедливу вартість кожної категорії випущених боргових цінних паперів подано у Примітці 30. Аналіз випущених боргових цінних паперів за процентними ставками поданий у Примітці 26.

17 Інші фінансові та нефінансові зобов'язання

<i>У тисячах українських гривень</i>	Прим.	2008 рік	2007 рік
<i>Інші фінансові зобов'язання</i>			
Інші нараховані зобов'язання		6 161	6 021
Транзитні рахунки		5 077	296
Похідні фінансові інструменти	29	2 381	-
Інше		-	830
Всього інших фінансових зобов'язань		13 619	7 147
<i>Інші нефінансові зобов'язання</i>			
Нараховані витрати на виплати працівникам		6 277	3 199
Суми до сплати до Фонду гарантування вкладів фізичних осіб		2 694	2 158
Податки до сплати, крім податку на прибуток		932	358
Інше		2 436	909
Всього інших нефінансових зобов'язань		12 339	6 624
Всього інших фінансових та нефінансових зобов'язань		25 958	13 771

Інформацію про справедливу вартість кожної категорії інших фінансових зобов'язань подано у Примітці 30.

18 Субординований борг

<i>У тисячах українських гривень</i>	Ефективна процентна ставка у 2008 році	Балансова вартість у 2008 році	Балансова вартість у 2007 році
10 000 доларів США, плаваюча процентна ставка, строк погашення – 2016 рік	1-місячний Libor + 2,3%	77 278	-
7 500 доларів США, плаваюча процентна ставка, строк погашення – 2013 рік	1-місячний Libor + 3,0%	57 994	38 144
7 500 доларів США, плаваюча процентна ставка, строк погашення – 2015 рік	1-місячний Libor + 2,3%	57 959	38 119
7 000 доларів США, плаваюча процентна ставка, строк погашення – 2013 рік	1-місячний Libor + 3,0%	54 127	35 601
6 000 доларів США, плаваюча процентна ставка, строк погашення – 2016 рік	1-місячний Libor + 3,5%	46 415	-
Всього субординованого боргу		293 773	111 864

Протягом 2008 року Банк отримав від РКО BP S.A (Польща) такі кошти на умовах субординованого боргу:

- Субординований борг у сумі 10 000 тисяч доларів США (50 500 тисяч гривень за обмінним курсом на дату отримання) під процентну ставку 1-місячний Libor+2,3% річних. Договір був зареєстрований Національним банком України 29 квітня 2008 року. Борг підлягає погашенню 15 квітня 2016 року;

- Субординований борг у сумі 6 000 тисяч доларів США (38 000 тисяч гривень за обмінним курсом на дату отримання) під процентну ставку 1-місячний Libor+3,5% річних. Договір був зареєстрований Національним банком України 10 вересня 2008 року. Борг підлягає погашенню 4 вересня 2016 року.

У випадку ліквідації Банку погашення цього субординованого боргу здійснюватиметься після виконання вимог всіх інших кредиторів.

Інформацію про справедливу вартість субординованого боргу подано у Примітці 30. Аналіз субординованого боргу за процентними ставками поданий у Примітці 26. Інформація про залишки за операціями з пов'язаними сторонами наведена в Примітці 32.

19 Акціонерний капітал

<i>У тисячах українських гривень, крім кількості акцій</i>	Кількість випущених акцій	Номінальна сума	Коригування на інфляцію	Всього
На 1 січня 2007 р.	21 929 946 916	219 299	54 008	273 307
Акції нової емісії	17 675 000 000	176 750	-	176 750
На 31 грудня 2007 р.	39 604 946 916	396 049	54 008	450 057
Акції нової емісії	13 082 000 000	130 820	-	130 820
На 31 грудня 2008 р.	52 686 946 916	526 869	54 008	580 877

Номінальна зареєстрована вартість акціонерного капіталу Банку до трансформації внесків у капітал, здійснених до 1 січня 2001 року, до еквіваленту купівельної спроможності української гривні станом на 31 грудня 2000 року складає 526 869 тисяч гривень (у 2007 році – 396 049 тисяч гривень).

У вересні 2008 року акціонери Банку затвердили емісію 13 082 000 000 простих акцій. Цю емісію акцій було зареєстровано Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку та НБУ 11 листопада 2008 року та 30 грудня 2008 року, відповідно.

19 Акціонерний капітал (продовження)

Станом на 31 грудня 2008 року ухвалений акціонерний капітал Банку складався з 52 686 946 916 (у 2007 році – 39 604 946 916) простих акцій номінальною вартістю 0,01 гривні за акцію. Усі прості акції мають рівні права при голосуванні. Станом на 31 грудня 2008 року усі прості акції були повністю оплачені та зареєстровані.

Далі подано інформацію про структуру акціонерів Банку:

Акціонер	2008 рік	2007 рік
РКО BP S.A	98,58%	98,20%
Інші акціонери (резиденти та нерезиденти України)	1,42%	1,80%
	100,00%	100,00%

20 Процентні доходи та витрати

<i>У тисячах українських гривень</i>	2008 рік	2007 рік
Процентні доходи		
Кредити та аванси юридичним особам	446 363	340 202
Кредити та аванси фізичним особам	179 088	112 349
Процентні доходи від знецінених фінансових активів	43 453	13 680
Боргові цінні папери	23 098	18 085
Заборгованість інших банків	7 544	4 962
Інше	117	180
Всього процентних доходів	699 663	489 458
Процентні витрати		
Строкові депозити фізичних осіб	218 486	169 571
Строкові депозити юридичних осіб	90 564	72 441
Строкові депозити інших банків	74 740	37 898
Субординований борг	9 578	8 795
Заборгованість перед Національним банком України	8 624	116
Випущені боргові цінні папери	7 108	2 732
Інше	370	174
Всього процентних витрат	409 470	291 727
Чистий процентний дохід	290 193	197 731

Інформація про процентні доходи та витрати за операціями з пов'язаними сторонами наведена в Примітці 32.

21 Доходи та витрати за виплатами та комісійними

<i>У тисячах українських гривень</i>	2008 рік	2007 рік
Доходи за виплатами та комісійними		
- Розрахунково-касове обслуговування	69 238	47 627
- Купівля та продаж іноземної валюти	11 373	10 861
- Гарантії надані (Примітка 27)	2 785	4 284
- Інше	701	639
Всього доходів за виплатами та комісійними	84 097	63 411
Витрати за виплатами та комісійними		
- Розрахунково-касове обслуговування	1 504	1 444
- Операції з цінними паперами	253	202
- Інше	1 844	2 029
Всього витрат за виплатами та комісійними	3 601	3 675
Чистий комісійний дохід	80 496	59 736

Інформацію про витрати за виплатами та комісійними по операціях з пов'язаними сторонами наведено в Примітці 32.

22 Інші операційні доходи

<i>У тисячах українських гривень</i>	2008 рік	2007 рік
Дохід від страхової діяльності	4 567	2 512
Штрафи та пені отримані	1 789	2 737
Дохід від суборенди	672	668
Прибуток від продажу приміщень та обладнання	958	759
Інше	287	804
Всього інших операційних доходів	8 273	7 480

23 Адміністративні та інші операційні витрати

<i>У тисячах українських гривень</i>	Прим.	2008 рік	2007 рік
Витрати, пов'язані з персоналом		143 017	93 454
Знос та амортизація приміщень, удосконалень орендованого майна, обладнання та нематеріальних активів	15	48 741	23 682
Витрати на оперативну оренду приміщень		44 418	34 459
Комунальні витрати		17 435	12 924
Охоронні послуги		16 039	10 424
Зв'язок		13 607	11 787
Відрахування до Фонду гарантування вкладів фізичних осіб		10 386	8 022
Професійні послуги		9 348	5 851
Ремонт та утримання приміщень та обладнання		8 837	6 844
Реклама та маркетинг		4 312	4 811
Податки, крім податку на прибуток		2 390	1 152
Доброчинність		1 645	1 365
Інше		19 345	23 545
Всього адміністративних та інших операційних витрат		339 520	238 320

Витрати, пов'язані з персоналом, включають внески до пенсійного фонду у сумі 30 504 тисячі гривень (у 2007 році – 20 367 тисяч гривень) та до інших фондів соціального страхування у сумі 3 310 тисяч гривень (у 2007 році – 2 481 тисяча гривень).

24 Податок на прибуток

(Кредит)/витрати з податку на прибуток складаються з таких компонентів:

<i>У тисячах українських гривень</i>	2008 рік	2007 рік
Поточний податок	-	14 283
Відстрочений податок	(101 875)	(7 635)
(Кредит)/витрати з податку на прибуток за рік	(101 875)	6 648

Більша частина доходів Банку оподатковується податком на прибуток за ставкою 25% (у 2007 році – 25%). Вивірення очікуваних та фактичних податкових витрат наведено нижче.

<i>У тисячах українських гривень</i>	2008 рік	2007 рік
(Збиток)/прибуток до оподаткування	(539 905)	16 090
Теоретична сума податкового (кредиту)/витрат за чинною ставкою податку (2008 рік – 25%; 2007 рік - 25%)	(134 976)	4 022
Податковий ефект статей, які не вираховуються для цілей оподаткування або не включаються до оподаткованої суми:		
- Дохід, звільнений від оподаткування	-	(1 582)
- Дохід, що визнається лише для цілей оподаткування	1 435	-
- Витрати, що не включаються до валових витрат	8 367	4 208
- Невизнаний відстрочений податковий актив	23 299	-
(Кредит)/витрати з податку на прибуток за рік	(101 875)	6 648

24 Податок на прибуток (продовження)

Відмінності між українськими правилами оподаткування та МСФЗ призводять до виникнення певних тимчасових різниць між балансовою вартістю активів та зобов'язань для цілей фінансової звітності та їхньою податковою базою. Українським податковим законодавством не встановлено граничний строк використання податкового кредиту. Податковий вплив зміни цих тимчасових різниць обліковується за ставкою 25% (у 2007 році – 25%), як зазначено нижче.

	31 грудня 2007 р.	Кредитовано/ (віднесено) у звіті про фінансові результати	31 грудня 2008 р.
<i>У тисячах українських гривень</i>			
Податковий ефект тимчасових різниць, які зменшують/(збільшують) суму оподаткування			
Приміщення та обладнання	(5 510)	6 711	1 201
Резерв на знецінення кредитів	22 592	86 288	108 880
Оцінка справедливої вартості цінних паперів	2 094	(10 321)	(8 227)
Неамортизовані комісії за надання кредитів	3 118	7 135	10 253
Нараховані витрати та інші зобов'язання	-	5 645	5 645
Інше	-	6 417	6 417
Чистий відстрочений податковий актив	22 294	101 875	124 169
Визнаний відстрочений податковий актив	27 804		132 396
Визнане відстрочене податкове зобов'язання	(5 510)		(8 227)
Чистий відстрочений податковий актив	22 294		124 169

	31 грудня 2006 р.	Кредитовано/ (віднесено) у звіті про фінансові результати	31 грудня 2007 р.
<i>У тисячах українських гривень</i>			
Податковий ефект тимчасових різниць, які зменшують/(збільшують) суму оподаткування			
Приміщення та обладнання	(2 206)	(3 304)	(5 510)
Резерв на знецінення кредитів	17 024	5 568	22 592
Оцінка справедливої вартості цінних паперів	(159)	2 253	2 094
Суми до сплати клієнтам	-	3 118	3 118
Чистий відстрочений податковий актив	14 659	7 635	22 294
Визнаний відстрочений податковий актив	17 024		27 804
Визнане відстрочене податкове зобов'язання	(2 365)		(5 510)
Чистий відстрочений податковий актив	14 659		22 294

25 Аналіз за сегментами

Банк використовує інформацію по сегментах банківської діяльності як первинний формат надання сегментної інформації. Вторинним форматом при цьому є географічні сегменти.

Сегменти за напрямками діяльності. Банк організований на основі трьох основних сегментів банківської діяльності:

- Послуги фізичним особам – цей бізнес-сегмент включає банківські послуги клієнтам-фізичним особам з відкриття та ведення поточних і ощадних рахунків, залучення депозитів, інвестиційно-ощадні продукти, обслуговування кредитних та дебетових карток, споживчого та іпотечного кредитування.
- Корпоративна банківська діяльність – цей бізнес-сегмент включає послуги прямого дебетування рахунків, обслуговування поточних рахунків, залучення депозитів, надання кредитних ліній у формі «овердрафт», надання кредитів та інших видів фінансування, а також операції з іноземною валютою;
- Казначейська та інвестиційна банківська діяльність – цей сегмент включає операції на ринках капіталу, торгові операції з цінними паперами, торгівлю фінансовими інструментами, операції з іноземною валютою і банкнотами.

Операції між сегментами банківської діяльності здійснюються на звичайних комерційних умовах. Кошти перерозподіляються між сегментами, що призводить до виникнення трансфертних витрат, які показані у складі операційних доходів. Проценти, що стягуються за ці кошти, визначаються відповідно до розрахунків вартості капіталу Банку. Інших суттєвих статей доходів та витрат за операціями між сегментами банківської діяльності немає. Активи і зобов'язання сегментів складаються з операційних активів та зобов'язань, що становлять більшу частину валюти балансу, але виключають деякі статті, такі як оподаткування. Коригування на внутрішні розрахунки і трансфертне ціноутворення були відображені в результатах діяльності кожного сегмента.

25 Аналіз за сегментами (продовження)

Сегментна інформація за основними сегментами банківської діяльності Банку за 2008 та 2007 роки наведена далі:

	Послуги фізичним особам	Корпора- тивна банківська діяльність	Казна- чейська та інвести- ційна банківська діяльність	Нероз- поділені статті	Виклю- чення	Всього
<i>У тисячах українських гривень</i>						
2008 рік						
Зовнішні доходи	207 353	545 648	30 759	-	-	783 760
Доходи від інших сегментів	62 182	-	117 416	-	(179 598)	-
Всього доходів	269 535	545 648	148 175	-	(179 598)	783 760
Загальна сума доходів включає:						
- Процентні доходи	243 678	487 408	148 175	-	(179 598)	699 663
- Доходи за виплатами та комісійними	25 857	58 240	-	-	-	84 097
Всього доходів	269 535	545 648	148 175	-	(179 598)	783 760
Прибуток/(збиток) до оподаткування	(208 049)	(156 409)	136 147	(131 996)	(179 598)	(539 905)
Кредит з податку на прибуток						101 875
Збиток						(438 030)
Активи сегмента	1 708 258	3 068 397	678 662	166 947	-	5 622 264
Поточні та відстрочені податкові активи						131 423
Всього активів						5 753 687
Всього зобов'язань сегмента	2 450 421	1 096 743	2 080 050	10 124	-	5 637 338
Інша інформація за сегментами						
Капітальні інвестиції	(46 342)	(11 585)	(965)	(37 653)	-	(96 545)
Витрати на знос та амортизацію	(23 396)	(5 849)	(487)	(19 009)	-	(48 741)
Збитки від знецінення, віднесені на фінансовий результат	(157 607)	(410 395)	-	-	-	(568 002)

25 Аналіз за сегментами (продовження)

	Послуги фізичним особам	Корпора- тивна банківська діяльність	Казна- чейська та інвести- ційна банківська діяльність	Інше/ Нероз- поділені статті	Виклю- чення	Всього
<i>У тисячах українських гривень</i>						
2007 рік						
Зовнішні доходи	128 565	401 077	23 227	-	-	552 869
Доходи від інших сегментів	65 982	-	16 943	-	(82 925)	-
Всього доходів	194 547	401 077	40 170	-	(82 925)	552 869
Загальна сума доходів включає:						
- Процентні доходи	179 727	352 486	40 170	-	(82 925)	489 458
- Доходи за виплатами та комісійними	14 820	48 591	-	-	-	63 411
Всього доходів	194 547	401 077	40 170	-	(82 925)	552 869
Прибуток/(збиток) до оподаткування	(25 126)	216 321	4 593	(96 773)	(82 925)	16 090
Витрати з податку на прибуток						(6 648)
Прибуток						9 442
Активи сегмента	1 067 903	2 588 969	752 395	160 661	-	4 569 928
Поточні та відстрочені податкові активи						22 294
Всього активів						4 592 222
Всього зобов'язань сегмента	2 007 547	1 161 557	993 677	5 882	-	4 168 663
Інша інформація за сегментами						
Капітальні інвестиції	(80 322)	(20 954)	(1 746)	(71 591)	-	(174 613)
Витрати на знос та амортизацію	(10 893)	(2 842)	(237)	(9 710)	-	(23 682)
Збитки від знецінення, віднесені на фінансовий результат	(14 879)	(6 897)	-	-	-	(21 776)

25 Аналіз за сегментами (продовження)

Географічні сегменти. Сегментна інформація за основними географічними сегментами Банку за 2008 та 2007 роки наведена далі.

<i>У тисячах українських гривень</i>	Україна	Країни ОЕСР	Інші країни	Всього
2008 рік				
Активи сегмента	5 402 495	215 784	3 985	5 622 264
Зовнішні доходи	783 760	-	-	783 760
Капітальні інвестиції	27 175	-	-	27 175
Зобов'язання, пов'язані з кредитуванням (Примітка 28)	108 825	-	-	108 825
2007 рік				
Активи сегмента	4 389 973	173 094	6 861	4 569 928
Зовнішні доходи	552 869	-	-	552 869
Капітальні інвестиції	9 534	-	-	9 534
Зобов'язання, пов'язані з кредитуванням (Примітка 28)	52 741	-	-	52 741

Зовнішні доходи, активи та зобов'язання, пов'язані з кредитуванням, були класифіковані виходячи з країни, в якій знаходиться контрагент. Грошові кошти у касі, приміщення, вдосконалення орендованого майна, обладнання та капітальні інвестиції були класифіковані відповідно до країни їх фізичного знаходження.

26 Управління фінансовими ризиками

Функція управління ризиками в Банку здійснюється стосовно фінансових ризиків (кредитного, ринкового та ризику ліквідності), а також операційних та юридичних ризиків. Фінансові ризики складаються з ринкового ризику (який включає валютний ризик, ризик процентної ставки та інший ціновий ризик), кредитного ризику та ризику ліквідності. Основними цілями управління фінансовими ризиками є визначення лімітів ризику й нагляд за тим, щоб ці ліміти не перевищувались. Управління операційними та юридичними ризиками має на меті забезпечення належного функціонування внутрішніх процедур та політики, що спрямовані на мінімізацію цих ризиків.

Кредитний ризик. Банк наражається на кредитний ризик, який визначається як ризик того, що одна із сторін операції з фінансовим інструментом спричинить фінансові збитки другій стороні внаслідок невиконання зобов'язання за договором. Кредитний ризик виникає в результаті кредитних та інших операцій Банку з контрагентами, внаслідок яких виникають фінансові активи.

Максимальний рівень кредитного ризику Банку відображається в балансовій вартості фінансових активів у балансі. Для гарантій та зобов'язань надати кредити максимальний рівень кредитного ризику дорівнює сумі зобов'язання. Див. Примітку 28. Управління кредитним ризиком здійснюється шляхом отримання застави та за допомогою інших засобів покриття кредитного ризику, як зазначено у Примітці 10.

Банк структурує рівні кредитного ризику, на який він наражається, шляхом встановлення лімітів суми ризику, що виникає у зв'язку з одним позичальником або групою позичальників. Керівництво регулярно затверджує ліміти рівня кредитного ризику за видами кредитів. Такі ризики регулярно контролюються та переглядаються принаймні щороку або частіше.

26 Управління фінансовими ризиками (продовження)

У Банку створені повноважні корпоративні органи, які відповідають за затвердження кредитних лімітів по окремих позичальниках:

- Спостережна рада аналізує та затверджує ліміти понад 5 мільйонів доларів США;
- Правління аналізує та затверджує ліміти до 5 мільйонів доларів США;
- Кредитний комітет Банку аналізує та затверджує ліміти до 2,5 мільйона доларів США. Засідання Кредитного комітету проводяться двічі на тиждень.
- Кредитні комітети філій. Кредитні ліміти, які встановлюються для кредитних комітетів філій, визначаються залежно від якості кредитного портфелю філії та якості документів, поданих філією Кредитному комітету Банку. Засідання кредитних комітетів філій проводяться за потребою.

Кредитні заявки від менеджерів по роботі з клієнтами передаються до відповідного кредитного комітету для затвердження кредитного ліміту. Також управління кредитним ризиком частково здійснюється шляхом одержання застави та корпоративних і особистих гарантій.

Для моніторингу кредитного ризику співробітники кредитного відділу складають регулярні звіти на підставі структурованого аналізу бізнесу та фінансових показників клієнта. Вся інформація про суттєві ризики стосовно клієнтів, кредитоспроможність яких погіршується, доводиться до відома Правління, яке їх аналізує.

Кредитний відділ Банку аналізує кредити за строками погашення та у подальшому контролює прострочені залишки. Таким чином, керівництво Банку вважає за необхідне надавати інформацію про строки прострочення заборгованості та інші дані про кредитний ризик, як це описано у Примітках 8, 9, 10 та 11.

Кредитний ризик позабалансових фінансових інструментів визначається як можливість збитків через те, що інша сторона, яка бере участь у фінансовому інструменті, не виконає контрактних зобов'язань. Банк застосовує таку ж саму кредитну політику щодо умовних зобов'язань, як і до балансових фінансових інструментів: встановлено процедури затвердження, контроль рівня ризику та процедури моніторингу.

Ринковий ризик. Банк наражається на ринкові ризики, що виникають у зв'язку з відкритими позиціями (а) валют, (б) процентних ставок та (в) інструментів капіталу, які великою мірою залежать від загальних та специфічних ринкових змін. Правління Банку встановлює ліміти сум ризику, що може бути прийнятий Банком, та щоденно контролює їх дотримання. Проте застосування такого підходу не запобігає виникненню збитків за межами цих лімітів у випадку більш суттєвих ринкових змін.

26 Управління фінансовими ризиками (продовження)

Валютний ризик. Керівництво визначає ліміти ризиків по валютах та загальний прийнятний рівень ризику за позиціями «овернайт» та протягом дня (контроль здійснюється щоденно). Банк наражається на валютний ризик у зв'язку з відкритими позиціями по різних валютах. Ці позиції розраховуються як різниця між активами та зобов'язаннями в однаковій валюті на звітну дату. Банк оцінює, контролює та встановлює ліміти для довгих та коротких відкритих валютних позицій, використовуючи українську гривню в якості базисної валюти. Ліміти за відкритими валютними позиціями встановлюються на рівні, визначеному нормативними вимогами НБУ, та розраховуються як співвідношення відкритої валютної позиції до регулятивного капіталу Банку. Дотримання цих лімітів щоденно контролює Департамент контролю і фінансового моніторингу. Департамент контролю і фінансового моніторингу звітує Комітету з управління активами та пасивами (КУАП).

У поданій нижче таблиці наведено концентрацію валютного ризику Банку станом на звітну дату:

У тисячах українських гривень	На 31 грудня 2008 р.				На 31 грудня 2007 р.			
	Монетарні фінансові активи	Монетарні фінансові зобов'язання	Похідні фінансові інструменти	Чиста балансова позиція	Монетарні фінансові активи	Монетарні фінансові зобов'язання	Похідні фінансові інструменти	Чиста балансова позиція
Українські гривні	1 516 104	1 896 955	(164 298)	(545 149)	2 109 921	2 025 863	-	84 058
Долари США	2 939 789	3 010 047	162 642	92 384	1 552 506	1 569 394	-	(16 888)
Євро	733 284	706 690	-	26 594	525 417	527 284	-	(1 867)
Інше	11 660	8 926	-	2 734	16 182	16 643	-	(461)
Всього	5 200 837	5 622 618	(1 656)	(423 437)	4 204 026	4 139 184	-	64 842

Подані у таблиці похідні фінансові інструменти – це монетарні фінансові активи та монетарні фінансові зобов'язання, що показані окремо для відображення загального валютного ризику Банку.

Позиція Банку по валютних похідних інструментах у кожному стовпчику – це справедлива вартість на звітну дату сум у відповідній валюті, яку Банк погодився купити (позитивна сума) або продати (негативна сума) до згортання позицій та здійснення розрахунків з контрагентом. Суми з розбивкою за валютами показані розгорнуто, як зазначено у Примітці 28. Чиста загальна сума являє собою справедливу вартість похідних інструментів. Наведений вище аналіз включає лише монетарні активи та зобов'язання. На думку керівництва, інвестиції в інструменти капіталу та немонетарні активи не призведуть до виникнення суттєвого валютного ризику.

Нижче в таблиці показано зміну фінансового результату та капіталу внаслідок обґрунтовано можливих змін курсів обміну валют по відношенню до функціональної валюти Банку, що використовувались на звітну дату, при незмінності всіх інших змінних характеристик:

У тисячах українських гривень	На 31 грудня 2008 р.		На 31 грудня 2007 р.	
	Вплив на фінансовий результат	Вплив на капітал	Вплив на фінансовий результат	Вплив на капітал
Зміцнення долара США на 45% (у 2007 році – зміцнення на 3%)	41 573	41 573	(1 689)	(1 689)
Послаблення долара США на 10% (у 2007 році – послаблення на 3%)	(9 238)	(9 238)	1 689	1 689
Зміцнення євро на 45% (у 2007 році – зміцнення на 10%)	11 967	11 967	(187)	(187)
Послаблення євро на 10% (у 2007 році – послаблення на 10%)	(2 659)	(2 659)	187	187
Всього	(41 643)	(41 643)	-	-

Ризик був розрахований лише для монетарних статей у валютах, інших ніж функціональна валюта Банку.

26 Управління фінансовими ризиками (продовження)

Ризик процентної ставки. Банк наражається на ризик у зв'язку з впливом коливань домінуючих рівнів ринкової процентної ставки на його фінансовий стан та грошові потоки. Процентна маржа може збільшуватися в результаті таких змін, але може також зменшуватися або приносити збитки в разі несподіваних змін. Керівництво Банку щоденно контролює і встановлює ліміти на рівні розриву строків перегляду процентних ставок.

У поданій нижче таблиці наведено концентрацію ризику процентних ставок Банку. До таблиці включено фінансові активи та зобов'язання Банку, об'єднані в категорії відповідно до строків перегляду процентної ставки відповідно до контракту або строків погашення, залежно від того, що буде раніше.

<i>У тисячах українських гривень</i>	До запитання та до 1 місяця	1-6 місяців	6-12 місяців	12 місяців - 5 років	Понад 5 років	Немоне-тарні	Всього
31 грудня 2008 року							
Всього фінансових активів	876 819	613 401	677 637	1 625 025	1 408 680	30	5 201 592
Всього фінансових зобов'язань	(2 627 928)	(1 811 836)	(462 385)	(179 902)	(542 948)	-	(5 624 999)
Чиста невідповідність процентних ставок на 31 грудня 2008 р.	(1 751 109)	(1 198 435)	215 252	1 445 123	865 732	30	(423 407)
31 грудня 2007 р.							
Всього фінансових активів	864 474	343 295	665 158	1 530 380	779 795	30	4 183 132
Всього фінансових зобов'язань	(1 779 841)	(698 518)	(594 739)	(484 854)	(603 511)	-	(4 161 463)
Чиста невідповідність процентних ставок на 31 грудня 2007 р.	(915 367)	(355 223)	70 419	1 045 526	176 284	30	21 669

Якби станом на 31 грудня 2008 року процентні ставки за фінансовими інструментами, деномінованими в українських гривнях, були на 450 базисних пунктів вище/нижче при незмінності всіх інших змінних, прибуток за рік був би на 452 тисячі гривень (у 2007 році – на 155 тисяч гривень) вище/нижче. Інші компоненти капіталу були б на 474 тисячі гривень нижче/вище, переважно у зв'язку зі зменшенням/збільшенням справедливої вартості фінансових активів з фіксованою процентною ставкою, віднесених до категорії для подальшого продажу (у 2007 році – не зазнали б змін).

Якби станом на 31 грудня 2008 року процентні ставки за фінансовими інструментами, деномінованими в доларах США, були на 100 базисних пунктів вище/нижче при незмінності всіх інших змінних, прибуток за рік був би на 1 050 тисяч гривень (у 2007 році – на 228 тисяч гривень) нижче/вище, переважно у зв'язку зі збільшенням/зменшенням процентних витрат за зобов'язаннями зі змінною процентною ставкою.

Якби станом на 31 грудня 2008 року процентні ставки за фінансовими інструментами, деномінованими в євро, були на 100 базисних пунктів вище/нижче при незмінності всіх інших змінних, прибуток за рік був би на 61 тисячу гривень (у 2007 році – на 39 тисяч гривень) нижче/вище, переважно у зв'язку зі збільшенням/зменшенням процентних витрат за зобов'язаннями зі змінною процентною ставкою.

26 Управління фінансовими ризиками (продовження)

Банк здійснює моніторинг процентних ставок по фінансових інструментах. Нижче в таблиці подані процентні ставки на підставі звітів, які аналізуються ключовим управлінським персоналом Банку:

% річних	2008 рік				2007 рік			
	Гривні	Долари США	Євро	Інші валюти	Гривні	Долари США	Євро	Інші валюти
Активи								
Грошові кошти та їх еквіваленти	-	0%	2%	0%	14%	10%	0%	0%
Боргові цінні папери за справедливою вартістю, зміни якої відносяться на фінансовий результат	21%	-	-	-	16%	-	-	-
Заборгованість інших банків	-	0%	-	-	-	4%	-	-
Кредити та аванси клієнтам	21%	13%	12%	-	20%	12%	13%	-
Боргові інвестиційні цінні папери для подальшого продажу	21%	-	-	-	16%	-	-	-
Зобов'язання								
Заборгованість перед іншими банками	-	6%	8%	0%	9%	5%	7%	5%
Кошти клієнтів								
- поточні та розрахункові рахунки	0%	0%	0%	-	0%	0%	0%	-
- строкові депозити	14%	9%	8%	-	12%	8%	7%	-
Випущені боргові цінні папери	13%	-	-	-	14%	-	-	-
Субординований борг	-	5%	-	-	-	4%	-	-

Позначка “-“ у таблиці означає, що Банк не має відповідних активів або зобов'язань у відповідній валюті.

26 Управління фінансовими ризиками (продовження)

Банк наражається на ризик дострокового погашення внаслідок надання кредитів з фіксованою процентною ставкою, в тому числі іпотечних кредитів, які надають позичальнику право дострокового погашення кредитів. Фінансовий результат Банку за поточний рік та капітал Банку на поточну звітну дату не зазнали б суттєвого впливу змін обсягів дострокового погашення, оскільки такі кредити відображаються за амортизованою вартістю, а сума дострокового погашення дорівнює або майже дорівнює амортизованій вартості кредитів та авансів клієнтам.

Концентрація географічного ризику. Географічний аналіз активів та зобов'язань Банку станом на 31 грудня 2008 року наведено нижче:

<i>У тисячах українських гривень</i>	Україна	Країни ОЕСР	Інші країни	Всього
Активи				
Грошові кошти та їх еквіваленти	314 859	215 784	2 445	533 088
Цінні папери за справедливою вартістю, зміни якої відносяться на фінансовий результат	24 254	-	-	24 254
Заборгованість інших банків	5 017	-	-	5 017
Кредити та аванси клієнтам	4 546 672	-	1 540	4 548 212
Інвестиційні цінні папери для подальшого продажу	83 624	-	-	83 624
Інші фінансові активи	7 397	-	-	7 397
Всього фінансових активів	4 981 823	215 784	3 985	5 201 592
Нефінансові активи	552 095	-	-	552 095
Всього активів	5 533 918	215 784	3 985	5 753 687
Зобов'язання				
Заборгованість перед іншими банками	3 129	1 705 511	2 367	1 711 007
Кошти клієнтів	3 402 713	90 026	38 851	3 531 590
Випущені боргові цінні папери	75 010	-	-	75 010
Інші фінансові зобов'язання	13 619	-	-	13 619
Субординований борг	-	293 773	-	293 773
Всього фінансових зобов'язань	3 494 471	2 089 310	41 218	5 624 999
Нефінансові зобов'язання	12 339	-	-	12 339
Всього зобов'язань	3 506 810	2 089 310	41 218	5 637 338
Чиста балансова позиція	2 027 108	(1 873 526)	(37 233)	116 349
Зобов'язання, пов'язані з кредитуванням	108 825	-	-	108 825

26 Управління фінансовими ризиками (продовження)

Активи, зобов'язання та зобов'язання, пов'язані з кредитуванням, були класифіковані виходячи з країни, в якій знаходиться контрагент. Залишки за операціями з українськими контрагентами, які фактично відносяться до операцій з офшорними компаніями цих українських контрагентів, включені до стовпчика «Україна». Грошові кошти у касі, приміщення, вдосконалення орендованого майна та обладнання були класифіковані відповідно до країни їх фізичного знаходження.

Географічний аналіз активів та зобов'язань Банку станом на 31 грудня 2007 року поданий далі:

<i>У тисячах українських гривень</i>	Україна	Країни ОЕСР	Інші країни	Всього
Активи				
Грошові кошти та їх еквіваленти	355 044	77 144	6 861	439 049
Цінні папери за справедливою вартістю, зміни якої відносяться на фінансовий результат	208 516	-	-	208 516
Заборгованість інших банків	3 921	95 950	-	99 871
Кредити та аванси клієнтам	3 430 606	-	-	3 430 606
Інвестиційні цінні папери для подальшого продажу	30	-	-	30
Інші фінансові активи	5 060	-	-	5 060
Всього фінансових активів	4 003 177	173 094	6 861	4 183 132
Нефінансові активи	409 090	-	-	409 090
Всього активів	4 412 267	173 094	6 861	4 592 222
Зобов'язання				
Заборгованість перед іншими банками	157 388	692 222	6 659	856 269
Кошти клієнтів	3 160 783	-	-	3 160 783
Випущені боргові цінні папери	25 400	-	-	25 400
Інші фінансові зобов'язання	7 147	-	-	7 147
Субординований борг	-	111 864	-	111 864
Всього фінансових зобов'язань	3 350 718	804 086	6 659	4 161 463
Нефінансові зобов'язання	7 200	-	-	7 200
Всього зобов'язань	3 357 918	804 086	6 659	4 168 663
Чиста балансова позиція	1 054 349	(630 992)	202	423 559
Зобов'язання, пов'язані з кредитуванням	52 741	-	-	52 741

Концентрація інших ризиків. Керівництво Банку контролює та розкриває інформацію про концентрацію кредитного ризику на підставі одержаних звітів, в яких містяться дані про позичальників із загальною сумою виданих кредитів понад 10% від суми чистих активів. Див. Примітки 7, 10 та 15.

26 Управління фінансовими ризиками (продовження)

Ризик ліквідності. Ризик ліквідності – це ризик того, що підприємство зіткнеться з труднощами при виконанні зобов'язань, пов'язаних з фінансовими зобов'язаннями. Банк щодня стикається з цим ризиком у зв'язку з вимогами щодо використання його вільних грошових коштів за депозитами «овернайт», поточними рахунками, депозитами, строк погашення яких настає незабаром, наданням кредитів, гарантіями та у зв'язку з процентною маржею та іншими вимогами щодо похідних інструментів, розрахунків за якими здійснюється грошовими коштами. Банк не тримає грошові ресурси, достатні для покриття всіх цих потреб, оскільки досвід показує, що мінімальний рівень реінвестування коштів, строк погашення яких настає, можна передбачити з високою ймовірністю. Управління ризиком ліквідності здійснює Комітет з управління активами та пасивами Банку.

Банк прагне підтримувати стабільну базу фінансування, яка складається переважно із заборгованості перед іншими банками, депозитів юридичних та фізичних осіб, боргових цінних паперів та субординованого боргу, а також інвестує кошти у диверсифіковані портфелі ліквідних активів для того, щоб мати можливість оперативної та безперешкодно виконати непередбачувані вимоги щодо ліквідності.

Управління ліквідністю Банку вимагає проведення аналізу рівня ліквідних активів, необхідного для врегулювання зобов'язань при настанні строку їх погашення, забезпечення доступу до різних джерел фінансування, наявності планів у випадку виникнення проблем з фінансуванням та здійснення контролю за відповідністю балансових нормативів ліквідності нормативним вимогам. Банк щоденно розраховує нормативи ліквідності відповідно до вимог Національного банку України. Ці нормативи включають:

- норматив миттєвої ліквідності (Н4), який розраховується як відношення високоліквідних активів до зобов'язань, що погашаються на вимогу. Станом на 31 грудня 2008 року цей норматив складав 74% (на 31 грудня 2007 року – 43%).
- норматив поточної ліквідності (Н5), який розраховується як відношення ліквідних активів до зобов'язань зі строком погашення, який не перевищує 31 календарний день. Станом на 31 грудня 2008 року цей норматив складав 57% (на 31 грудня 2007 року – 53%).
- норматив короткострокової ліквідності (Н6), який розраховується як відношення ліквідних активів до зобов'язань зі строком погашення до одного року. Станом на 31 грудня 2008 року цей норматив складав 29% (на 31 грудня 2007 року – 22%).

Інформацію про позицію ліквідності фінансових активів та зобов'язань отримує Департамент казначейських операцій Банку. Департамент казначейських операцій забезпечує наявність достатнього портфелю короткострокових ліквідних активів, який переважно складається з ліквідних цінних паперів, депозитів у банках та інших міжбанківських інструментів, для підтримки достатнього рівня ліквідності в цілому по Банку.

У поданій нижче таблиці показані зобов'язання Банку станом на 31 грудня 2008 року за визначеними в угодах строками погашення, що залишилися. Суми у таблиці – це недисконтовані грошові потоки за угодами, в тому числі контрактні суми, що підлягають обміну по валютних свопах, розрахунків за якими здійснюється на основі валової суми, а також загальна сума зобов'язань з надання кредитів. Ці недисконтовані грошові потоки відрізняються від сум, відображених у балансі, оскільки балансові суми базуються на дисконтованих грошових потоках.

Якщо сума, що підлягає виплаті, не є фіксованою, сума в таблиці визначається виходячи з умов, існуючих на звітну дату. Валютні виплати перераховуються із використанням обмінного курсу спот на звітну дату.

26 Управління фінансовими ризиками (продовження)

Нижче у таблиці поданий аналіз фінансових зобов'язань Банку за строками погашення станом на 31 грудня 2008 року:

<i>У тисячах українських гривень</i>	До запитання та до 1 місяця	1-6 місяців	6-12 місяців	12 місяців - 5 років	Понад 5 років	Всього
Зобов'язання						
Заборгованість перед іншими банками						
	138 415	82 455	84 114	1 192 965	729 536	2 227 485
Кошти клієнтів – фізичні особи	765 200	707 333	354 383	351 324	1 109 303	3 287 543
Кошти клієнтів – юридичні особи	771 977	240 550	90 910	13 594	12 422	1 129 453
Випущені боргові цінні папери	-	78 882	-	-	-	78 882
Субординований борг	2 309	5 677	6 813	107 594	256 309	378 702
Інші фінансові зобов'язання	13 619	-	-	-	-	13 619
Валютні свопи	164 298	-	-	-	-	164 298
Валова сума зобов'язань, пов'язаних з кредитуванням	116 574	-	-	-	-	116 574
Всього потенційних майбутніх виплат за фінансовими зобов'язаннями						
	1 972 392	1 114 897	536 220	1 665 477	2 107 570	7 396 556

Нижче у таблиці поданий аналіз фінансових зобов'язань Банку за строками погашення станом на 31 грудня 2007 року:

<i>У тисячах українських гривень</i>	До запитання та до 1 місяця	1-6 місяців	6-12 місяців	12 місяців - 5 років	Понад 5 років	Всього
Зобов'язання						
Заборгованість перед іншими банками						
	367 794	101 401	105 937	172 561	120 778	868 471
Кошти клієнтів – фізичні особи	427 431	463 379	446 759	483 902	1 033 325	2 854 796
Кошти клієнтів – юридичні особи	859 009	200 966	141 147	25 602	109	1 226 833
Випущені боргові цінні папери	-	25 973	-	-	-	25 973
Субординований борг	1 196	2 158	2 589	20 715	117 743	144 401
Інші фінансові зобов'язання	7 147	-	-	-	-	7 147
Валова сума зобов'язань, пов'язаних з кредитуванням	59 102	-	-	-	-	59 102
Всього потенційних майбутніх виплат за фінансовими зобов'язаннями						
	1 721 679	793 877	696 432	702 780	1 271 955	5 186 723

Як описано у Примітці 28, станом на 31 грудня 2008 року Банк не зміг дотриматись окремих фінансових показників, встановлених кредитними договорами з ЄБРР, отже, всі кредити, отримані від ЄБРР, були класифіковані як кредити, що підлягають погашенню на вимогу.

Виплати за угодами про валютні свопи, розрахунки за якими здійснюються на основі валової суми, супроводжуватимуться відповідними надходженнями грошових коштів, які показані у Примітці 28 за їх дисконтованою вартістю. Кошти клієнтів відображені у вказаному аналізі за строками, що залишились до погашення відповідно до контрактів. Проте, відповідно до Цивільного кодексу України, фізичні особи мають право вилучати кошти з рахунків до настання строку погашення, втрачаючи при цьому право на нараховані проценти.

26 Управління фінансовими ризиками (продовження)

Банк не використовує наведений вище аналіз за строками погашення без врахування дисконтування для управління ліквідністю. Натомість, Банк контролює очікувані строки погашення, які показані у поданій нижче таблиці станом на 31 грудня 2008 року:

<i>У тисячах українських гривень</i>	До запитання та до 1 місяця	1-6 місяців	6-12 місяців	12 місяців - 5 років	Понад 5 років	Всього
Активи						
Грошові кошти та їх еквіваленти	533 088	-	-	-	-	533 088
Цінні папери за справедливою вартістю, зміни якої відносяться на фінансовий результат	24 254	-	-	-	-	24 254
Заборгованість інших банків	-	5 017	-	-	-	5 017
Кредити та аванси клієнтам	413 742	472 748	672 661	1 600 670	1 388 391	4 548 212
Інвестиційні цінні папери для подальшого продажу	-	83 594	-	-	30	83 624
Інші фінансові активи	7 397	-	-	-	-	7 397
Всього фінансових активів	978 481	561 359	672 661	1 600 670	1 388 421	5 201 592
Зобов'язання						
Заборгованість перед іншими банками	20 895	17 432	6 075	972 400	694 205	1 711 007
Кошти клієнтів	1 504 636	900 653	402 511	180 841	542 949	3 531 590
Випущені боргові цінні папери	-	75 010	-	-	-	75 010
Інші фінансові зобов'язання	13 619	-	-	-	-	13 619
Субординований борг	1 173	-	-	53 900	238 700	293 773
Всього фінансових зобов'язань	1 540 323	993 095	408 586	1 207 141	1 475 854	5 624 999
Чистий розрив ліквідності на 31 грудня 2008 р.	(561 842)	(431 736)	264 075	393 529	(87 433)	(423 407)
Кумулятивний розрив ліквідності на 31 грудня 2008 р.	(561 842)	(993 578)	(729 503)	(335 974)	(423 407)	

Поданий вище аналіз оснований на очікуваних строках погашення, тому весь портфель цінних паперів, облікованих за справедливою вартістю, зміни якої відносяться на фінансовий результат, віднесений до категорії «До запитання та до 1 місяця» на підставі оцінок керівництвом ліквідності цього портфелю.

Як описано у Примітці 28, станом на 31 грудня 2008 року Банк не зміг дотриматись окремих фінансових показників, встановлених кредитними договорами з ЄБРР. Кредитор має право вимагати дострокового погашення цих кредитів, але Банк не очікує, що таку вимогу буде висунуто. Внаслідок цього ці кредити були класифіковані у поданій вище таблиці на основі очікуваних строків погашення.

26 Управління фінансовими ризиками (продовження)

Нижче в таблиці поданий аналіз за очікуваними строками погашення станом на 31 грудня 2007 року:

<i>У тисячах українських гривень</i>	До запитання та до 1 місяця	1-6 місяців	6-12 місяців	12 місяців - 5 років	Понад 5 років	Всього
Активи						
Грошові кошти та їх еквіваленти	439 049	-	-	-	-	439 049
Цінні папери за справедливою вартістю, зміни якої відносяться на фінансовий результат	208 516	-	-	-	-	208 516
Заборгованість інших банків	95 950	3 921	-	-	-	99 871
Кредити та аванси клієнтам	111 978	343 295	665 158	1 530 380	779 795	3 430 606
Інвестиційні цінні папери для подальшого продажу	-	-	-	-	30	30
Інші фінансові активи	5 060	-	-	-	-	5 060
Всього фінансових активів	860 553	347 216	665 158	1 530 380	779 825	4 183 132
Зобов'язання						
Заборгованість перед іншими банками	367 552	100 341	104 826	166 087	117 463	856 269
Кошти клієнтів	1 267 877	598 177	489 913	318 767	486 049	3 160 783
Випущені боргові цінні папери	-	25 400	-	-	-	25 400
Інші фінансові зобов'язання	7 147	-	-	-	-	7 147
Субординований борг	764	-	-	-	111 100	111 864
Всього фінансових зобов'язань	1 643 340	723 918	594 739	484 854	714 612	4 161 463
Чистий розрив ліквідності на 31 грудня 2007 р.	(782 787)	(376 702)	70 419	1 045 526	65 213	21 669
Кумулятивний розрив ліквідності на 31 грудня 2007 р.	(782 787)	(1 159 489)	(1 089 070)	(43 544)	21 669	

Відповідність та/або контрольована невідповідність строків погашення і процентних ставок активів та зобов'язань має фундаментальне значення для керівництва Банку. Повна відповідність для банків не характерна, оскільки операції часто мають різний характер та невизначений термін. Позиція невідповідності потенційно може збільшити прибутковість, але також може збільшити ризик збитків. Строки активів та зобов'язань і спроможність заміни (за прийнятною вартістю) процентних зобов'язань після настання строку їх погашення є важливими чинниками оцінки ліквідності Банку та його реакції на зміни процентної ставки та курсу обміну валют.

На думку керівництва, незважаючи на те, що значна частина коштів клієнтів представлена рахунками до запитання, диверсифікація цих рахунків за кількістю і типом вкладників і минулий досвід Банку дозволяє стверджувати, що ці кошти клієнтів являють собою довгострокове та стабільне джерело фінансування Банку.

Потреби в ліквідності для надання грошових коштів за гарантіями та акредитивами "стендбай" значно нижчі, ніж сума зобов'язання, оскільки загалом Банк не очікує, що кошти за угодою на випуск гарантії чи акредитива сплачуватимуться третій стороні. Загальна сума невиконаних зобов'язань за угодами про надання кредитів не обов'язково являє собою майбутні потреби в грошових коштах, оскільки строк значної частини таких зобов'язань може закінчитися без фінансування.

27 Управління капіталом

Мета Банку при управлінні капіталом полягає у забезпеченні (i) дотримання вимог до капіталу, встановлених Національним банком України, (ii) спроможності Банку функціонувати як безперервно діюче підприємство та (iii) утримання капітальної бази на рівні, необхідному для забезпечення коефіцієнту достатності капіталу у розмірі принаймні 8% згідно з Базельською угодою. На думку керівництва, загальна сума капіталу, управління яким здійснює Банк, дорівнює сумі капіталу, показаного у балансі. Сума капіталу, управління яким здійснює Банк станом на 31 грудня 2008 року, складає 116 349 тисяч гривень (у 2007 році – 423 559 тисяч гривень). Контроль за дотриманням нормативу достатності капіталу, встановленого Національним банком України, здійснюється за допомогою щомісячних звітів, де містяться розрахунки, які перевіряють та підписують Голова Правління і Головний бухгалтер Банку. Оцінка інших цілей управління капіталом здійснюється щороку.

Відповідно до існуючих вимог до капіталу, встановлених Національним банком України, банки повинні утримувати відношення регулятивного капіталу до активів, зважених з урахуванням ризику («норматив достатності капіталу»), на рівні, що є вищим за обов'язкове мінімальне значення. Нижче в таблиці показаний регулятивний капітал на підставі звітів Банку, підготовлених відповідно до НП(С)БО, який складається з таких компонентів:

<i>У тисячах українських гривень</i>	2008 рік	2007 рік
Основний капітал	478 649	422 084
Додатковий капітал	208 416	118 819
Всього регулятивного капіталу	687 065	540 903

Після здійснення Банком на кінець року коригувань в облікових записках за НП(С)БО стосовно резерву на знецінення кредитів у сумі 413 301 тисяча гривень, станом на 31 грудня 2008 року Банк не зміг дотриматись нормативу НБУ щодо мінімального значення достатності капіталу та інших регулятивних нормативів, пов'язаних з обсягом регулятивного капіталу. Як зазначено у Примітці 33, Банк підписав з НБУ договір про заходи, спрямовані на покращення фінансового стану та підвищення ефективності діяльності Банку, а також приведення діяльності Банку у відповідність до нормативних вимог до банківської діяльності. Див. також Примітку 33.

28 Умовні та інші зобов'язання

Судові процедури. В ході нормального ведення бізнесу Банк час від часу одержує претензії. Виходячи з власної оцінки та внутрішніх і зовнішніх професійних консультацій, керівництво Банку вважає, що Банк не зазнає суттєвих ненарахованих збитків у результаті судових позовів. Таким чином, у цій фінансовій звітності відповідний резерв не створювався.

Податкове законодавство. Податкове, валютне та митне законодавство України може тлумачитися по-різному й часто змінюється. Відповідні органи можуть не погодитися з тлумаченням цього законодавства керівництвом Банку у зв'язку з діяльністю Банку та операціями в рамках цієї діяльності.

Податкові органи можуть займати більш агресивну позицію у своєму тлумаченні законодавства та податкових розрахунків, тому існує можливість, що операції та діяльність, які раніше не заперечувались, можуть бути оскаржені.

У результаті можуть бути нараховані додаткові суттєві суми податків, штрафів та пені. Податкові органи можуть перевіряти податкові питання у фінансових періодах протягом трьох календарних років після їх закінчення. За певних обставин перевірка може стосуватися довших періодів.

28 Умовні та інші зобов'язання (продовження)

Зобов'язання по капітальних витратах. Станом на 31 грудня 2008 року Банк мав капітальні зобов'язання, передбачені контрактами, щодо приміщень та обладнання на загальну суму 27 175 тисяч гривень (у 2007 році – 9 534 тисячі гривень).

Банк вже виділив ресурси, необхідні для виконання цих зобов'язань. Керівництво Банку вважає, що майбутні чисті доходи та фінансування будуть достатніми для покриття цих та подібних зобов'язань.

Зобов'язання за оперативною орендою. У разі, коли Банк виступає орендарем, майбутні мінімальні виплати за некасовуваною оперативною орендою є такими:

<i>У тисячах українських гривень</i>	2008 рік	2007 рік
До 1 року	49 150	32 449
1-5 років	99 230	85 309
Більше 5 років	490	2 728
Всього зобов'язань за оперативною орендою	148 870	120 486

Дотримання фінансових показників. Банк повинен дотримуватись певних фінансових показників, які стосуються переважно його строкових розміщень коштів та кредитів від інших банків. Недотримання цих фінансових показників може призвести до негативних наслідків для Банку, серед яких підвищення вартості позикових коштів та оголошення дефолту.

Такі фінансові показники визначені у договорах з Європейським банком реконструкції та розвитку. Зокрема, Банк повинен утримувати на певному рівні співвідношення капіталу до активів, зважених з урахуванням ризику, високоліквідних активів до депозитів до запитання, ліквідних активів до короткострокових зобов'язань, норматив кредитного ризику, співвідношення максимальної суми кредитування пов'язаних сторін до капіталу, загальну суму ризиків за операціями з пов'язаними сторонами та частку проблемних кредитів у загальному обсязі виданих кредитів на рівні не більше 6%, а також виконувати нормативні вимоги НБУ.

Станом на 31 грудня 2008 року Банк не зміг дотриматись таких фінансових показників: співвідношення капіталу до активів, зважених з урахуванням ризику, частка проблемних кредитів у загальному обсязі виданих кредитів та нормативні вимоги НБУ.

Недотримання фінансових показників за кредитними договорами надає ЄБРР юридичне право вимагати дострокового погашення кредитів, як описано у Примітці 14. Банк надіслав ЄБРР листи, в яких поінформував про недотримання фінансових показників та запросив підтвердження відмови ЄБРР від права вимагати дострокового погашення кредитів. Станом на дату випуску цієї фінансової звітності Банк не отримав від ЄБРР такого підтвердження.

Зобов'язання, пов'язані з кредитуванням. Головною метою цих інструментів є забезпечення грошових коштів для задоволення фінансових потреб клієнтів. Гарантії та акредитиви "стендбай", які являють собою безвідкличні гарантії того, що Банк здійснить платежі на користь третіх сторін у випадку невиконання клієнтами своїх зобов'язань, мають той самий кредитний ризик, що і кредити. Документарні та товарні акредитиви, що являють собою письмові зобов'язання Банку за дорученням своїх клієнтів, які уповноважують треті сторони вимагати від Банку оплати у встановлених сумах відповідно до конкретних умов, забезпечуються партіями товару, до яких вони відносяться, або грошовими депозитами, отже, мають менший рівень ризику, ніж кредити.

28 Умовні та інші зобов'язання (продовження)

Зобов'язання щодо надання кредитів являють собою невикористані суми, призначені для кредитування у формі кредитів, гарантій та акредитивів. Стосовно кредитного ризику за зобов'язаннями щодо надання кредитів Банк наражається на потенційні збитки в загальній сумі невикористаних зобов'язань у разі повної видачі клієнтам невикористаної суми таких кредитів. Проте можлива сума збитків є меншою за загальну суму невикористаних зобов'язань, оскільки виконання більшості зобов'язань щодо надання кредитів залежить від дотримання клієнтами певних кредитних стандартів. Банк відстежує строки до погашення зобов'язань щодо надання кредитів, оскільки більш довгострокові зобов'язання зазвичай характеризуються вищим кредитним ризиком, ніж короткострокові. Непогашені зобов'язання, пов'язані з кредитуванням, були такими:

<i>У тисячах українських гривень</i>	Прим.	2008 рік	2007 рік
Імпортні акредитиви		5 959	25 180
Гарантії надані		110 615	33 922
Мінус: резерв на покриття збитків за зобов'язаннями, пов'язаними з кредитуванням		(1 254)	(895)
Мінус: зобов'язання, пов'язані з кредитуванням, забезпечені грошовим покриттям	15	(6 495)	(5 466)
Всього зобов'язань, пов'язаних з кредитуванням		108 825	52 741

Зобов'язання, пов'язані з кредитуванням, деноміновані у таких валютах:

<i>У тисячах українських гривень</i>	2008 рік	2007 рік
Українські гривні	15 870	32 076
Долари США	63 954	8 908
Євро	28 751	11 550
Інші валюти	250	207
Всього	108 825	52 741

Станом на 31 грудня 2008 року усі зобов'язання з надання кредитів є відкличними і становлять 214 321 тисячу гривень (на 31 грудня 2007 року – 245 061 тисяча гривень). Зобов'язання щодо надання кредитів являють собою невикористані суми, призначені для кредитування у формі кредитів та авансів клієнтам. Стосовно кредитного ризику за зобов'язаннями щодо надання кредитів Банк наражається на потенційні збитки в загальній сумі невикористаних зобов'язань. Проте можлива сума збитків є меншою за загальну суму невикористаних зобов'язань, оскільки виконання більшості зобов'язань щодо надання кредитів залежить від дотримання клієнтами певних кредитних стандартів. Банк відстежує строки до погашення зобов'язань щодо надання кредитів, оскільки більш довгострокові зобов'язання зазвичай характеризуються вищим кредитним ризиком, ніж короткострокові.

Загальна сума невиконаних зобов'язань з надання кредитів, імпортих акредитивів та гарантій за угодою необов'язково являє собою майбутні потреби у грошових коштах, оскільки строк дії таких фінансових інструментів може закінчитися без фінансування. Станом на 31 грудня 2008 року справедлива вартість зобов'язань, пов'язаних з кредитуванням, становила 1 254 тисячі гривень (на 31 грудня 2007 року – 895 тисяч гривень).

28 Умовні та інші зобов'язання (продовження)

Активи, надані в заставу, та активи з обмеженим використанням. Банк надав у заставу такі активи (активи подано у таблиці за балансовою вартістю):

	Прим.	2008 рік		2007 рік	
		Активи у заставі	Відповідне зобов'язання	Активи у заставі	Відповідне зобов'язання
<i>У тисячах українських гривень</i>					
Загальна сума дебіторської заборгованості за договорами валютного свопу		162 642	164 298	-	-
Цінні папери за справедливою вартістю, зміни якої відносяться на фінансовий результат	8, 14	-	-	59 657	60 052
Всього		162 642	164 298	59 657	60 052

29 Похідні фінансові інструменти

Похідні фінансові інструменти з іноземною валютою укладені Банком, в основному, на позабіржовому ринку з професійними учасниками на стандартних контрактних умовах. Похідні фінансові інструменти мають потенційні вигідні (активи) чи невідповідні (зобов'язання) умови внаслідок коливань процентних ставок на ринку, валютних курсів чи інших змінних чинників відносно умов цих інструментів. Загальна справедлива вартість похідних фінансових інструментів може час від часу значно змінюватися.

Справедливу вартість на звітну дату дебіторської або кредиторської заборгованості за форвардними валютообмінними контрактами, укладеними Банком, у розрізі валют наведено у таблиці нижче. До таблиці включено контракти з датою розрахунків після відповідної звітної дати; суми за цими угодами показано розгорнуто – до взаємозаліку позицій (та платежів) по кожному контрагенту. Ці угоди мають короткостроковий характер.

	Прим.	2008 рік		2007 рік	
		Контракти з позитивною справедливою вартістю	Контракти з негативною справедливою вартістю	Контракти з позитивною справедливою вартістю	Контракти з негативною справедливою вартістю
<i>У тисячах українських гривень</i>					
Договори валютного свопу: справедлива вартість на звітну дату:					
- дебіторської заборгованості в доларах США при розрахунку (+)	26	23 397	139 246	-	-
- кредиторської заборгованості в гривнях при розрахунку (-)		(22 672)	(141 627)	-	-
Чиста справедлива вартість договорів валютного свопу	13, 17	725	(2 381)	-	-

30 Справедлива вартість фінансових інструментів

Справедлива вартість фінансових інструментів станом на 31 грудня 2008 року є такою:

	Справедлива вартість за методом оцінки			Загальна справедлива вартість	Балансова вартість
	Котирування на активному ринку	Методики оцінки, які у якості базових даних використовують дані з відкритих ринків	Методики оцінки із значним обсягом інших базових даних		
<i>У тисячах українських гривень</i>					
ФІНАНСОВІ АКТИВИ					
Грошові кошти та їх еквіваленти					
- Грошові кошти в касі	-	209 766	-	209 766	209 766
- Залишок на рахунку в НБУ	-	104 978	-	104 978	104 978
- Кореспондентські рахунки в інших банках	-	218 344	-	218 344	218 344
Цінні папери за справедливою вартістю, зміни якої відносяться на фінансовий результат					
- Облігації компаній	3 954	20 300	-	24 254	24 254
Інвестиційні цінні папери для подальшого продажу					
- Державні облігації України	40 624	-	-	40 624	40 624
- Облігації компаній	35 618	7 352	-	42 970	42 970
- Акції компаній	-	-	30	30	30
Заборгованість інших банків					
- Гарантійні депозити	-	5 017	-	5 017	5 017
Кредити та аванси клієнтам					
- Кредити юридичним особам	-	2 904 651	-	2 904 651	3 041 578
- Кредити фізичним особам – споживчі кредити	-	496 300	-	496 300	506 293
- Кредити фізичним особам – іпотечні кредити	-	203 672	-	203 672	996 491
- Угоди зворотного «репо»	-	3 850	-	3 850	3 850
Інші фінансові активи	-	7 397	-	7 397	7 397
ВСЬОГО ФІНАНСОВИХ АКТИВІВ	80 196	4 181 627	30	4 261 853	5 201 592
ФІНАНСОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ					
Заборгованість перед іншими банками					
- Кореспондентські рахунки інших банків	-	6 269	-	6 269	6 269
- Строкові депозити та кредити від інших банків	-	1 639 237	-	1 639 237	1 704 738
Кошти клієнтів					
- Поточні/розрахункові рахунки юридичних осіб	-	577 437	-	577 437	577 437
- Строкові депозити інших юридичних осіб	-	513 369	-	513 369	516 191
- Поточні рахунки/рахунки до запитання фізичних осіб	-	267 142	-	267 142	267 142
- Строкові депозити фізичних осіб	-	1 794 834	-	1 794 834	2 170 820
Випущені боргові цінні папери					
- Облігації, випущені на внутрішньому ринку	69 969	-	-	69 969	75 010
Інші фінансові зобов'язання	-	13 619	-	13 619	13 619
Субординований борг					
- Субординований борг	-	293 773	-	293 773	293 773
ВСЬОГО ФІНАНСОВИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ	69 969	5 105 680	-	5 175 649	5 624 999

30 Справедлива вартість фінансових інструментів (продовження)

Справедлива вартість фінансових інструментів станом на 31 грудня 2007 року є такою:

	Справедлива вартість за методом оцінки			Загальна справедлива вартість	Балансова вартість
	Котирування на активному ринку	Методики оцінки, які у якості базових даних використовують дані з відкритих ринків	Методики оцінки із значним обсягом інших базових даних		
<i>У тисячах українських гривень</i>					
ФІНАНСОВІ АКТИВИ					
Грошові кошти та їх еквіваленти					
- Грошові кошти в касі	-	183 844	-	183 844	183 844
- Залишок на рахунку в НБУ	-	134 701	-	134 701	134 701
- Кореспондентські рахунки в інших банках	-	65 335	-	65 335	65 335
- Розміщення коштів в інших банках строком до трьох місяців	-	55 169	-	55 169	55 169
Цінні папери за справедливою вартістю, зміни якої відносяться на фінансовий результат					
- Державні облігації України	100 710	-	-	100 710	100 710
- Облігації компаній	71 731	11 927	-	83 658	83 658
- Інвестиційні сертифікати	-	24 148	-	24 148	24 148
Інвестиційні цінні папери для подальшого продажу					
- Акції компаній	-	-	30	30	30
Заборгованість інших банків					
- Короткострокові розміщення коштів в інших банках	-	95 950	-	95 950	95 950
- Гарантійні депозити	-	3 921	-	3 921	3 921
Кредити та аванси клієнтам					
- Кредити юридичним особам	-	2 484 699	-	2 484 699	2 541 947
- Кредити фізичним особам – споживчі кредити	-	350 367	-	350 367	303 178
- Кредити фізичним особам – іпотечні кредити	-	214 282	-	214 282	584 471
- Угоди зворотного «репо»	-	1 010	-	1 010	1 010
Інші фінансові активи	-	5 060	-	5 060	5 060
ВСЬОГО ФІНАНСОВИХ АКТИВІВ	172 441	3 630 413	30	3 802 884	4 183 132
ФІНАНСОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ					
Заборгованість перед іншими банками					
- Кореспондентські рахунки інших банків	-	2 743	-	2 743	2 743
- Строкові депозити та кредити від інших банків	-	720 069	-	720 069	793 526
- Угоди «репо» з іншими банками	-	60 000	-	60 000	60 000
Кошти клієнтів					
- Поточні/розрахункові рахунки юридичних осіб	-	542 750	-	542 750	542 750
- Строкові депозити юридичних осіб	-	613 245	-	613 245	617 085
- Поточні рахунки/рахунки до запитання фізичних осіб	-	306 869	-	306 869	306 869
- Строкові депозити фізичних осіб	-	1 321 467	-	1 321 467	1 694 079
Випущені боргові цінні папери					
- Облігації, випущені на внутрішньому ринку	24 713	-	-	24 713	25 400
Інші фінансові зобов'язання	-	7 147	-	7 147	7 147
Субординований борг					
- Субординований борг	-	111 864	-	111 864	111 864
ВСЬОГО ФІНАНСОВИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ	24 713	3 686 154	-	3 710 867	4 163 463

30 Справедлива вартість фінансових інструментів (продовження)

Справедлива вартість – це сума, на яку можна обміняти фінансовий інструмент при здійсненні поточної операції між двома непов'язаними зацікавленими сторонами, за винятком випадків примусового продажу або ліквідації. Найкращим підтвердженням справедливої вартості є ціна фінансового інструмента, що котирується на ринку. Справедливу вартість похідних фінансових інструментів, щодо яких немає котирувань на активному ринку, Банк визначав за допомогою методик оцінки. Застосування деяких методик оцінки вимагало припущень, що не підкріплені ринковими даними. Заміна будь-якого такого припущення можливим альтернативним варіантом не призвела б до суттєвої зміни суми прибутку, доходів, загальної суми активів чи зобов'язань. Чистий збиток від зміни справедливої вартості, визначеної із застосуванням методик оцінки, у загальній сумі 11 184 тисячі гривень (у 2007 році – 310 тисяч гривень) був визнаний у звіті про фінансові результати.

Розрахункова справедлива вартість інструментів із плаваючою процентною ставкою, що не котируються на активному ринку, дорівнює їхній балансовій вартості. Справедлива вартість інструментів із фіксованою процентною ставкою, які не мають ринкових котирувань, була розрахована на основі розрахункових майбутніх очікуваних грошових потоках, дисконтованих із застосуванням поточних процентних ставок для нових інструментів, що мають подібний кредитний ризик та строк до погашення, який залишився. Нижче показані використані ставки дисконтування, які залежать від валюти та строку інструмента і кредитного ризику контрагента:

	2008 рік	2007 рік
Заборгованість інших банків		
Кореспондентські рахунки в інших банках	0%-1% річних	0%-1% річних
Короткострокові розміщення коштів в інших банках	-	5%-10% річних
Кредити та аванси клієнтам		
Кредити юридичним особам	12%-19% річних	12%-18% річних
Кредити фізичним особам – споживчі кредити	25%-30% річних	14%-20% річних
Кредити фізичним особам – іпотечні кредити	18%-28% річних	16%-19% річних
Заборгованість перед іншими банками		
- Кореспондентські рахунки та депозити «овернайт» інших банків	0% річних	0% річних
- Строкові депозити та кредити від інших банків	4%-7% річних	5%-7% річних
- Угоди «репо» з іншими банками	-	8% річних
Кошти клієнтів		
- Строкові депозити юридичних осіб	8%-13% річних	8%-13% річних
- Строкові депозити фізичних осіб	11%-18% річних	8%-16% річних

---

31 Подання фінансових інструментів за категоріями оцінки

Для цілей оцінки МСБО 39 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка» встановлює такі категорії фінансових активів: (а) кредити та дебіторська заборгованість; (б) фінансові активи для подальшого продажу; (в) фінансові активи, що утримуються до погашення та (г) фінансові активи, що обліковуються за справедливою вартістю, зміни якої відносяться на фінансовий результат. Фінансові активи за справедливою вартістю, зміни якої відносяться на фінансовий результат, поділяються на дві категорії: (i) активи, включені до цієї категорії при початковому визнанні, та (ii) активи, віднесені до категорії призначених для торгівлі. Нижче в таблиці показана звірка фінансових активів з категоріями оцінки станом на 31 грудня 2008 року:

	Кредити та дебіторська заборгованість	Активи для подальшого продажу	Активи, призначені для торгівлі	Фінансові активи за справедливою вартістю, зміни якої відносяться на фінансовий результат	Всього
<i>У тисячах українських гривень</i>					
АКТИВИ					
<i>Грошові кошти та їх еквіваленти</i>	533 088	-	-	-	533 088
<i>Цінні папери за справедливою вартістю, зміни якої відносяться на фінансовий результат</i>	-	-	-	24 254	24 254
<i>Заборгованість інших банків</i>					
- Гарантійні депозити	5 017	-	-	-	5 017
<i>Кредити та аванси клієнтам</i>					
- Кредити юридичним особам	3 041 578	-	-	-	3 041 578
- Кредити фізичним особам – споживчі кредити	506 293	-	-	-	506 293
- Кредити фізичним особам – іпотечні кредити	996 491	-	-	-	996 491
- Угоди зворотного «репо»	3 850	-	-	-	3 850
<i>Інвестиційні цінні папери для подальшого продажу</i>	-	83 624	-	-	83 624
<i>Інші фінансові активи</i>	6 672	-	725	-	7 397
ВСЬОГО ФІНАНСОВИХ АКТИВІВ	5 092 989	83 624	725	24 254	5 201 592
НЕФІНАНСОВІ АКТИВИ					552 095
ВСЬОГО АКТИВІВ					5 753 687

Станом на 31 грудня 2008 року та 31 грудня 2007 року всі фінансові зобов'язання Банку, крім похідних фінансових інструментів, обліковані за амортизованою вартістю. Похідні фінансові інструменти відносяться до категорії оцінки «за справедливою вартістю, зміни якої відносяться на фінансовий результат».

31 Подання фінансових інструментів за категоріями оцінки (продовження)

Нижче в таблиці показана звірка фінансових активів з цими категоріями оцінки станом на 31 грудня 2007 року:

	Кредити та дебітор- ська заборго- ваність	Активи для подаль- шого продажу	Активи, призначе- ні для торгівлі	Фінансові активи за справед- ливою вартістю, зміни якої відно- сяться на фінан- совий результат	Всього
<i>У тисячах українських гривень</i>					
АКТИВИ					
<i>Грошові кошти та їх еквіваленти</i>	439 049	-	-	-	439 049
<i>Цінні папери за справедливою вартістю, зміни якої відносяться на фінансовий результат</i>	-	-	-	208 516	208 516
Заборгованість інших банків					
- Короткострокові розміщення коштів в інших банках	95 950	-	-	-	95 950
- Гарантійні депозити	3 921	-	-	-	3 921
Кредити та аванси клієнтам					
- Кредити юридичним особам	2 541 947	-	-	-	2 541 947
- Кредити фізичним особам – споживчі кредити	303 178	-	-	-	303 178
- Кредити фізичним особам – іпотечні кредити	584 471	-	-	-	584 471
- Угоди зворотного «репо»	1 010	-	-	-	1 010
<i>Інвестиційні цінні папери для подальшого продажу</i>	-	30	-	-	30
<i>Інші фінансові активи</i>	5 060	-	-	-	5 060
ВСЬОГО ФІНАНСОВИХ АКТИВІВ	3 974 586	30	-	208 516	4 183 132
НЕФІНАНСОВІ АКТИВИ					409 090
ВСЬОГО АКТИВІВ					4 592 222

32 Операції з пов'язаними сторонами

Як правило, сторони вважаються пов'язаними, якщо вони знаходяться під спільним контролем, або якщо одна з них має можливість контролювати іншу або може мати суттєвий вплив при прийнятті фінансових та управлінських рішень. Під час розгляду кожного випадку відносин, що можуть являти собою відносини між пов'язаними сторонами, увага приділяється суті цих відносин, а не лише їх юридичній формі.

Станом на 31 грудня 2008 року залишки по операціях з пов'язаними сторонами були такими:

	Материн- ська компанія	Компанії під спільним контролем	Основний управлін- ський персонал
<i>У тисячах українських гривень</i>			
Заборгованість інших банків	1 149	-	-
Загальна сума кредитів та авансів клієнтам (процентна ставка за угодами: в гривнях - 16%; у доларах США - 13,5-17,3%)	-	20 564	562
Резерв на знецінення кредитів та авансів клієнтам на 31 грудня	-	(354)	(7)
Заборгованість перед іншими банками (процентна ставка за угодами: в євро - 2,75-7,08%; у доларах США – 4,4-6,3%)	1 539 663	-	-
Кошти клієнтів (процентна ставка за угодами: в гривні – 10-23%; в євро – 4,9-9,5%; в доларах США – 7,0-11,5%)	-	2	393
Субординований борг (процентна ставка за угодами: в доларах США – 4,2-5,4%)	293 773	-	-

Нижче наведено доходи та витрати по операціях з пов'язаними сторонами за 2008 рік:

	Материн- ська компанія	Компанії під спільним контролем	Основний управлін- ський персонал
<i>У тисячах українських гривень</i>			
Процентні доходи	133	1 654	47
Процентні витрати	43 065	-	79
Резерв на знецінення кредитів	-	(354)	-
Витрати за виплатами та комісійними	3 393	-	-

Нижче наведені сукупні суми, надані пов'язаним сторонам і повернуті ними протягом 2008 року:

	Материн- ська компанія	Компанії під спільним контролем	Основний управлін- ський персонал
<i>У тисячах українських гривень</i>			
Суми, надані пов'язаним сторонам за період	-	20 564	502
Суми, повернуті пов'язаними сторонами за період	-	-	48

32 Операції з пов'язаними сторонами (продовження)

Станом на 31 грудня 2007 року залишки по операціях з пов'язаними сторонами були такими:

	Материн- ська компанія	Компанії під спільним контролем	Основний управлін- ський персонал
<i>У тисячах українських гривень</i>			
Заборгованість інших банків (процентна ставка за угодами: у доларах США – 4%, у злотих – 7%)	2 416	-	-
Загальна сума кредитів та авансів клієнтам (процентна ставка за угодами: в гривнях - 7-8%; в доларах США – 13%)	-	-	108
Заборгованість перед іншими банками (процентна ставка за угодами: у доларах США – 5-7%; в євро – 7%; у злотих – 5%)	422 757	-	-
Кошти клієнтів (процентна ставка за угодами: в гривні – 9-13%; в доларах США – 5-9%; в євро – 5-8%)	-	-	446
Субординований борг (процентна ставка за угодами: в доларах США – 7-8%)	111 864	-	-

Нижче наведено доходи та витрати по операціях з пов'язаними сторонами за 2007 рік:

	Материн- ська компанія	Компанії під спільним контролем	Основний управлін- ський персонал
<i>У тисячах українських гривень</i>			
Процентні доходи	-	-	23
Процентні витрати	32 703	-	115
Витрати за виплатами та комісійними	4 508	-	-

Нижче наведені сукупні суми, надані пов'язаним сторонам і повернуті ними протягом 2007 року:

	Материн- ська компанія	Компанії під спільним контролем	Основний управлін- ський персонал
<i>У тисячах українських гривень</i>			
Суми, надані пов'язаним сторонам за період	-	-	55
Суми, повернуті пов'язаними сторонами за період	-	-	(410)

32 Операції з пов'язаними сторонами (продовження)

Нижче наведені суми винагороди основного управлінського персоналу:

<i>У тисячах українських гривень</i>	2008 рік		2007 рік	
	Витрати	Нараховане зобов'язання	Витрати	Нараховане зобов'язання
<i>Короткострокові виплати:</i>				
- Заробітна плата	3 612	-	2 340	-
- Короткострокові премії	-	-	772	-
<i>Пенсійне забезпечення:</i>				
- Витрати на відрахування до Державного пенсійного фонду та фондів соціального страхування	530	-	427	-
Всього	4 142	-	3 538	-

Короткострокові виплати належать до сплати у повному обсязі протягом дванадцяти місяців після закінчення періоду, в якому керівництвом були надані відповідні послуги.

33 Події після звітної дати

У січні 2009 року Банк підписав з НБУ договір про заходи, спрямовані на покращення фінансового стану та підвищення ефективності діяльності Банку, а також приведення діяльності Банку у відповідність до нормативних вимог до банківської діяльності.

У лютому 2009 року акціонери Банку прийняли рішення про збільшення акціонерного капіталу шляхом додаткової емісії простих акцій у загальній сумі 1 024 100 тисяч гривень. У лютому 2009 року Банк отримав від акціонерів перший внесок у сумі 500 500 тисяч гривень.

У лютому 2009 року НБУ випустив постанову, яка вводить спрощені вимоги до регулятивного капіталу на період до 1 січня 2011 року. Зокрема, починаючи з лютого 2009 року, банкам дозволяється враховувати при розрахунку регулятивного капіталу сплачені, але не зареєстровані внески до акціонерного капіталу та субординований борг за поточним обмінним курсом. Внаслідок цих змін та отриманих від акціонерів коштів у сумі 500 500 тисяч гривень норматив достатності регулятивного капіталу Банку станом на 1 березня 2009 року збільшився до 11,49.

12 лютого 2009 року міжнародна рейтингова агенція Fitch Ratings понизила довгостроковий рейтинг дефолту емітента України в іноземній та національній валюті з 'B+' до 'B'. Це відображає підвищення рівня ризику банківської та валютної кризи в Україні внаслідок посилення тиску на фінансову систему та зростання ризику того, що програму підтримки України МВФ не вдасться успішно реалізувати. Прогноз за обома рейтингами дефолту емітента негативний. Агенція Fitch Ratings понизила також значення рейтингової стелі країни з 'B+' до 'B'.

25 лютого 2009 року міжнародна рейтингова агенція Standard & Poor's понизила кредитний рейтинг України на два пункти, оскільки нестабільна політична ситуація у країні поставила під загрозу отримання Україною кредиту від Міжнародного валютного фонду. Довгостроковий рейтинг за зобов'язаннями в іноземній валюті було зменшено до CCC+. Standard & Poor's залишила прогноз рейтингів України на рівні «негативний», що свідчить про можливість подальшого зниження рейтингу цієї рейтинговою агенцією.